

Zaktualizowany
Pakiet propozycji poprawek strony społecznej do rządowego
oraz poselskiego projektu Ustawy o asystencji osobistej osób z
niepełnosprawnościami
wersja z dnia 03.12.2025 v1.9

Ważne uwagi odnośnie poprawek

1. Niniejszy pakiet poprawek udostępniamy w sposób otwarty wszystkim posłankom, posłom oraz partiom politycznym, którym zależy na tym, aby Ustawa o asystencji osobistej faktycznie **służyła osobom z niepełnosprawnościami i ich bliskim** oraz była możliwa do **realnego wdrożenia przez samorządy i innych realizatorów**, a nie pozostawała jedynie rozwiązaniem „na papierze”.
2. Poprawki dotyczą **zarówno rządowego, jak i poselskiego projektu ustawy**.
 - a. Przy poprawkach przywracających brzmienie z wcześniejszej wersji ustawy wskazano, **czy została ona uwzględniona w projekcie poselskim**.
 - b. W przypadku rozbieżności między projektami, w częściach „brzmienie poprawki” oraz „aktualne brzmienie” co do zasady **odwołujemy się do projektu rządowego**, który **wymaga większej liczby zmian merytorycznych**.
 - c. W ramach tych zmian **proponujemy** w szczególności **przywrócenie rozwiązań wypracowanych w toku szerokich konsultacji publicznych ze stroną społeczną i samorządami**.
3. **Poprawki**, dla większej czytelności, zostały **podzielone na kategorie**:
 - a. **Kluczowe** - to najważniejsze z proponowanych poprawek, przesądzające o tym, czy ustawa zadziała w praktyce i spełni podstawowe oczekiwania.
 - b. **Ważne dla środowiska OzN** – bezpośrednio kształtują zakres, dostępność i jakość realnego wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami i ich bliskich.
 - c. **Ważne dla wdrażania Ustawy** – przesądzają, czy samorządy, instytucje publiczne i realizatorzy będą w stanie sprawnie i stabilnie realizować zadania z ustawy.
 - d. **Poprawiające jakość działania systemu** asystencji osobistej – porządkują i doprecyzowują przepisy, ograniczają luki, sprzeczności oraz ryzyko błędów przy wdrażaniu.
4. Wszystkie **poprawki spełniają wymagania**:
 - a. są **dokładnie przemyślane** oraz **realistyczne do wdrożenia w praktyce** przez **samorządy, realizatorów i instytucje centralne**,
 - b. **nie powodują nadmiernych obciążeń** dla budżetu państwa
→ w tym **mieszczą się w kwotach wydatków** na Ustawę **zaakceptowanych przez Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów**, któremu przewodniczy **Minister Finansów**, w **listopadzie 2024 r.** oraz **przedstawionych następnie w Ocenie Skutków Regulacji (OSR) w grudniu 2024 r.** w ramach konsultacji publicznych,
 - c. **realnie poprawiają wdrażalność ustawy**, w tym **ciągłość, stabilność i przewidywalność** świadczenia usług asystencji osobistej,
 - d. **zwiększają racjonalność i przejrzystość** wydatkowania **środków publicznych**,
 - e. są **zgodne z międzynarodowymi zobowiązaniami Polski**, w szczególności z **Konwencją ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami**.
5. Na samym początku poprawek zostało zawartych **5 priorytetów w zakresie poprawek**.

Podmioty współtworzące/popierające

Podmioty, inicjatywy, organizacje, aktywiści i eksperci współtworzący i popierający Wspólne propozycje poprawek strony społecznej do rządowego oraz poselskiego projektu Ustawy o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami.

Ruchy i inicjatywy społeczne:

- Protest #2119 Osób z niepełnosprawnościami i osób opiekuńczych
- Grupa "Wschód"

Organizacje pozarządowe:

- Fundacja Aktywizacja
- Fundacja Aktywnej Rehabilitacji
- Fundacja Avalon
- Fundacja Autism-Team
- Fundacja Blind&Proud
- Fundacja Centrum Edukacji Niewidzialna
- Fundacja Inne Spojrzenie
- Fundacja Jesteśmy Ważni
- Fundacja Podróże Bez Granic
- Fundacja "Promyk Słońca"
- Fundacja "Twoje Nowe Możliwości"
- Fundacja Wbrew Pozorom
- Fundacja "Zdrowie jest Najważniejsze"
- Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną
- Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami
- Stowarzyszenie Mudita
- Stowarzyszenie My dla Innych
- Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Krok za krokiem” w Zamościu

Jak również osoby z niepełnosprawnościami (samorzecznicy) oraz sojusznicy:

- Katarzyna Bierzanowska, Inicjatywa "Pełnoprawna", użytkowniczka asystencji osobistej
- Olga Legosz, działaczka społeczna, sojuszniczka osób z niepełnosprawnościami,
- Monika Lewandowska, ekonomistka, matka dorosłej córki wymagającej asystencji osobistej, ambasadorka Konwencji ONZ o prawach OZN
- Marta Lorczyk, aktywistka, użytkowniczka asystencji osobistej
- Tadeusz Łuczak, "Perspektywa Tadeusza", aktywista, użytkownik asystencji osobistej
- Renata Orłowska, "Zaniczka", samorzeczniczka, użytkowniczka asystencji osobistej
- Łukasz Orylski, ekspert w zakresie asystencji osobistej i jej użytkownik
- Agata Roczniak, samorzeczniczka, użytkowniczka asystencji osobistej

- Waldemar, Jarosław i Marzena Rózanowscy, samorzecznicy, użytkownicy asystencji osobistej
- Wojciech Sawicki, "Life On Wheelz", influencer, użytkownik asystencji osobistej
- Bogumiła Siedlecka-Gościńska, "Anioł na Resorach", influencerka, użytkowniczka asystencji osobistej
- Agnieszka Sobecka, samorzeczniczka, użytkowniczka asystencji osobistej
- Agnieszka Szpila, pisarka, matka dorosłych córek wymagających asystencji osobistej
- Małgorzata Szumowska, działaczka społeczna, ambasadorka Konwencji ONZ o prawach OzN
- Grzegorz Wojak, aktywista, użytkownik asystencji osobistej

Osoby do kontaktu ws. poprawek

- Ariel Fecyk, wiceprezes Fundacji "Twoje Nowe Możliwości":
a.fecyk@tnm.org.pl, tel: +48 609 422 651
- Małgorzata Szumowska, działaczka społeczna, ambasadorka Konwencji ONZ o prawach OzN:
malgorzata@fcen.com.pl, tel: +48 504 741 214

5 Priorytetów w ramach poprawek

- 1) Swoboda wyboru asystenta** (po zatwierdzeniu jego kompetencji przez użytkownika)
- 2) Dowolność w przenoszeniu godzin asystencji**
- 3) Godna stawka za godną pracę**
- 4) Adekwatne wsparcie asystencji od zaplecza - dofinansowana realizacja, koordynacja, szkolenia i rozwiązywanie konfliktów**
- 5) Szeroka dostępność - od 70 punktów poziomu potrzeby wsparcia**

W aktualnej wersji ustawy rządowej nie jest realizowany żaden z 5 priorytetów.

Projekt poselski, a wdrożenie 5 Priorytetów:

- 1) Swoboda wyboru asystenta** (po zatwierdzeniu jego kompetencji przez użytkownika)
→ niewdrożona, pomimo publicznych obietnic w social mediach
- 2) Dowolność w przenoszeniu godzin asystencji**
→ wdrożona
- 3) Godna stawka za godną pracę**
→ wdrożona
- 4) Adekwatne wsparcie asystencji od zaplecza - dofinansowana realizacja, koordynacja, szkolenia i rozwiązywanie konfliktów**
→ częściowo wdrożona (wyższe, bardziej realistyczne koszty obsługi dla powiatów).
→ niewdrożono poprawki dot. jakości koordynacji, kosztów obsługi dla Realizatorów (gmin i NGO) i niektórych innych poprawek
- 5) Szeroka dostępność - od 70 punktów poziomu potrzeby wsparcia**
→ niewdrożona

Spis treści - Spis poprawek

Ważne uwagi odnośnie poprawek	1
Podmioty współtworzące/popierające	2
Osoby do kontaktu ws. poprawek.....	3
5 Priorytetów w ramach poprawek.....	3
Propozycje poprawek	6
A. Poprawki kluczowe	6
1. Art. 9. Możliwość kontynuacji korzystania z AOON po 65 rż., z limitem godzin zgodnym z godzinami przyznanymi na dzień ukończenia 65 rż.	6
2. Art. 10. Dowolność w przenoszeniu godzin asystencji: Przywrócenie możliwości przenoszenia godzin asystencji osobistej pomiędzy miesiącami w obrębie całego roku kalendarzowego:	6
3. Art. 21. Przywrócenie ustawowej, corocznej waloryzacji wynagrodzenia asystentów osobistych	7
4. Art. 24-26. Przywrócenie swobody wyboru asystenta osobistego po zatwierdzeniu jego kompetencji przez użytkownika.....	8
5. Art. 52 i 86. Wdrożenie możliwości określania przez NGO maksymalnej liczby osób użytkowników przyjmowanych do wsparcia (przy samodzielnym wyborze przez użytkownika) na terenie danej gminy/powiatu oraz specjalizowania się organizacji społecznych zgodnie z ich statutami według np. rodzaju niepełnosprawności oraz wieku (pełnoletni/niepełnoletni).....	11
6. Art. 65. Zmiana sposobu finansowania pracy koordynatora asystencji osobistej na finansowanie ze środków bezpośrednich/ merytorycznych	11
7. Art. 80 i 82. Adekwatne wsparcie asystencji na zapleczu: Przywrócenie jasnych i jednolitych terminów na przekazywanie określonych transz środków: - z urzędów wojewódzkich do powiatów - z powiatów do Realizatorów,	12
8. Art. 82. Adekwatne wsparcie asystencji na zapleczu: Przywrócenie adekwatnego poziomu kosztów obsługi dla powiatów oraz dla Realizatorów (gmin, NGO):.....	14
Uzasadnienie zbiorcze dla konieczności wdrożenia poprawek w zakresie kosztów obsługi, wersja skrócona (wersja pełna w załączniku):	16
9. Art. 110 lub inny. Wprowadzenie ustawowej asystencji niegwarantowanej w miejsce obecnej programowej	18
B. Poprawki ważne dla środowiska OzN	20
10. Art. 10. Zwiększenie docelowej maksymalnej liczby godzin do 360h/mc poprzez kontynuację wzrostu limitu godzin o 20h co roku: od roku 2030 do 2035.	20
11. Art. 9 i 112. Szeroka dostępność: Obniżenie docelowego progu możliwości składania wniosku o ustalenie prawa do asystencji osobistej do 70 punktów w skali poziomu potrzeby wsparcia	21
12. Art. 17. Przywrócenie możliwości samodzielnego wnioskowania o ustalenie prawa do asystencji osobistej przez: - osoby ubezwłasnowolnione całkowicie oraz częściowo - osobę stale wspierającą osobę ubezwłasnowolnioną	23
13. Art. 17. Przywrócenie gwarancji możliwości korzystania przez OzN w toku ustalania prawa do asystencji osobistej ze wsparcia opiekuna prawnego lub osoby stale wspierającej	24
14. Art. 21. Przywrócenie maksymalnie 5-letniego okresu na który jest wydawana decyzja o ustaleniu prawa do asystencji osobistej	25
15. Art. 46. Przywrócenie realnej możliwości korzystania z asystencji osobistej (w ograniczonym zakresie) przez osoby przebywające w DPSach.	26
16. Art. 112. Przywrócenie korzystania z AOON przez młodzież w wieku 13-17 lat - od 2028 r.	27
C. Poprawki ważne dla wdrażania ustawy	28
17. Art. 47. Przywrócenie zasady pomniejszania liczby godzin asystencji osobistej z tytułu rozpoczęcia korzystania z określonych usług lub placówek przez urząd wojewódzki, a nie Realizatora.	28
18. Art. 47. Przywrócenie zasady przekazywania informacji o rozpoczęciu pobytu lub korzystania z usług przez użytkownika.....	28
19. Art. 56. Zastosowanie zasady proporcjonalności w zakresie stosowania sankcji wykreślenia Realizatora z Rejestru Realizatorów	29

20. Art. 86. Przywrócenie zasady ogłaszania przez powiaty publicznie, odpowiednio wcześniej przed ostatecznym terminem na otwarcie naboru dla gmin/NGO - który sposób realizacji jest planowany (czy w ogóle i ew. w jaki sposób będą powierzać realizację asystencji, w tym czy w podziale na rodzaje niepełnosprawności itd.) oraz przywrócenie zakazu wymagania lub premiowania przez powiaty wkładu własnego organizacji pozarządowej.....	31
21. Art. 115. Przywrócenie bezpieczników czasowych w zakresie powierzania realizacji asystencji przez powiaty gminom i NGO dla pierwszego, krytycznego okresu realizacji asystencji (kwiecień - grudzień 2027)	33
22. Art. 114 i 125. Poprawienie przepisów przejściowych i końcowych:.....	34
D. Poprawki poprawiające jakość działania systemu.....	35
23. Art. 7. Wpisanie wprost w ramach Ustawy że system zarządzania asystencją będzie również dostępny poprzez aplikację z dostępem offline.....	35
24. Art. 11. Przywrócenie maksymalnej liczby godzin doradztwa wzajemnego na max 10 godzin na półrocze (zmniejszone w wersji z 29.08.2025 do max 5h na półrocze).	36
25. Art. 40. Podwyższenie liczby przysługujących godzin superwizji do 12h na półrocze.....	36
26. Art. 49. Wdrożenie publicznych rankingów jakości świadczenia asystencji osobistej usług na bazie ewaluacji z realizacji asystencji osobistej przez Realizatora ze strony użytkowników, asystentów, koordynatorów.....	37
27. Art. 61. Adekwatne wsparcie asystencji na zapleczu: Przywrócenie gwarancji właściwej jakości koordynacji i wsparcia koordynatora:	38
28. Art. 66. Urealnienie zakresu zadań koordynatora asystencji osobistej oraz Realizatora:	39
29. Art. 82. Wdrożenie wzoru umowy pomiędzy powiatem a NGO na realizację Asystencji osobistej oraz cyfryzacja procesu zawierania umów pomiędzy powiatem a NGO - w ramach systemu Zarządzania AOON	40
30. Art. 83. Przywrócenie realnego wsparcia dla OzN w złożeniu wniosku o Asystencję przez powiat w miejscu zamieszkania OzN - na wniosek osoby.	41
31. Art. 89. Wdrożenie realnego mechanizmu skargowego dla OzN oraz asystentów, realizowanego w ramach Systemu zarządzania AOON	42
32. Art. 104. Zapisanie obligatoryjnego charakteru ubezpieczenia chorobowego dla asystentów osobistych	43
33. Przywrócenie możliwości samozarządzania (budżetu osobistego).....	43
34. Wdrożenie/doprecyzowanie odpowiedzialności użytkownika oraz asystenta osobistego za sytuację celowego niewłaściwego wykorzystania środków na realizację asystencji osobistej	44
Załącznik	
Rozszerzone uzasadnienie dla niezbędności wdrożenia poprawek wz. kosztów obsługi	
Adekwatne obowiązki - nieadekwatne finansowanie obsługi asystencji.....	45
Podstawa Prawna i Zakres Analizy	45
Realny Czas Pracy vs. Realia prawne.....	45
Porównanie obsługi administracyjnej świadczenia 800+ i asystencji osobistej (AOON)	45
Realny Czas Pracy - Wyliczenia Bazowe	47
Dodatkowe Czynniki Zwiększające Czas Pracy	49
Analiza Finansowania	51
Realny Koszt Obsługi.....	51
Efektywne Stawki Godzinowe	52
Struktura Organizacyjna Realizatora	52
Implikacje dla Realizatorów.....	53

Propozycje poprawek

A. Poprawki kluczowe

1. Art. 9. Możliwość kontynuacji korzystania z AON po 65 rż., z limitem godzin zgodnym z godzinami przyznanymi na dzień ukończenia 65 rż.

Koszty poprawki:

Realnie - dopiero od 2030 roku, zwiększające się stopniowo i w bardzo powolnym tempie (roczny wzrost kosztów o ok. 1,5-2%).

Uzasadnienie:

Odbieranie asystencji osobistej osobie, po tym jak osoba z niepełnosprawnością zaczęła dzięki niej ponownie niezależnie żyć jest niezwykle okrutne i niesprawiedliwe społecznie. Ponadto de facto uniemożliwi utrzymanie aktywności zawodowej osób które dzięki asystencji zaczęły być aktywne w tym także zawodowo. Ograniczenie sprawności osoby do tej pory sprawnej, związane z naturalnym starzeniem się organizmu wymaga zapewnienia usług opiekuńczych i wspierających na pewnym etapie życia. Asystencja osobista to usługa dająca osobie z niepełnosprawnością szansę na realizację niezależnego życia.

Zasada możliwości kontynuacji korzystania z asystencji osobistej jest ogólnosięciowym standardem - wszystkie kraje z systemową asystencją to prawo stosują.

Ponadto - wzorem choćby Szwecji - godziny wsparcia po 65 rż. nie mogą przekroczyć liczby godzin które osoba otrzymała w decyzji na dzień ukończenia 65 rż.

Brzmienie poprawki:

W art. 9 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„Jeżeli osoba, o której mowa w ust. 1 pkt 1, nabyła prawo do asystencji osobistej przed ukończeniem 65. roku życia, jest uprawniona do korzystania z asystencji osobistej po ukończeniu 65. roku życia.

W takim przypadku liczba przyznawanych godzin asystencji nie może przekroczyć liczby godzin przyznaných na dzień ukończenia 65. roku życia.”

Aktualne brzmienie:

Art. 9 ust. 2:

„2. Jeżeli osoba, o której mowa w ust. 1 pkt 1, nabyła prawo do asystencji osobistej przed ukończeniem 65. roku życia, jest uprawniona do korzystania z asystencji osobistej po ukończeniu 65. roku życia do upływu okresu, na który została wydana decyzja przyznająca prawo do asystencji osobistej.”

2. Art. 10. Dowolność w przenoszeniu godzin asystencji: Przywrócenie możliwości przenoszenia godzin asystencji osobistej pomiędzy miesiącami w obrębie całego roku kalendarzowego:

w wysokości co najmniej 2-krotności przyznanej miesięcznej liczby godzin.

Projekt poselski:

Poprawka kierunkowo wdrożona.

Brzmienie tożsame z wersją Ustawy rządowej z sierpnia 2025.

Koszty poprawki:

Poprawka bezkosztowa wobec OSR.

Uzasadnienie:

Możliwość elastycznego wykorzystywania godzin wsparcia przy tak niskim ich limicie (w krajach europejskich z asystencją osobistą limit godzin wynosi od 372h miesięcznie, jak w Czechach, do wersji bezlimitowych, jak w Słowenii czy Szwecji, a zatem nawet ponad 800h miesięcznie) daje minimalną możliwość racjonalnego ich wykorzystywania, np. w ramach turnusu rehabilitacyjnego (w innym wypadku dana osoba nie będzie mogła z niego skorzystać).

Poprawka pozwala na racjonalne wykorzystanie godzin w ramach jednego roku kalendarzowego i elastycznie dostosować wsparcie do zmiennych potrzeb użytkowników. Potrzeby te czasem większe, np. przy wyjazdach różnego typu (w tym na turnusy rehabilitacyjne), a czasem mniejsze, np. gdy przebywają krótkoterminowo w szpitalu. Dzięki temu osoby korzystające z asystencji nie tracą przysługujących godzin w okresach mniejszego zapotrzebowania, a wsparcie staje się bardziej efektywne i realnie odpowiada ich indywidualnemu rytmowi życia.

Poprawka nie jest związana z kosztami, z racji na to, że pozwala efektywnie wykorzystać już przyznany danej osobie zakres godzin asystencji osobistej, w sposób elastyczny, co jest jednym z fundamentalnych założeń asystencji osobistej (dopasowanie do potrzeb osoby z niepełnosprawnością).

Brzmienie poprawki:

- 1) W art. 10 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Godziny asystencji osobistej niewykorzystane w danym miesiącu mogą zostać wykorzystane w kolejnych miesiącach roku kalendarzowego, w którym zostało przyznane prawo do asystencji osobistej, w terminie do dnia 31 grudnia danego roku."

- 2) W art. 10 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

"3. Suma niewykorzystanych godzin asystencji osobistej, które mogą być wykorzystywane w kolejnych miesiącach, nie może każdorazowo przekroczyć dwukrotności przyznanej miesięcznej liczby godzin asystencji osobistej.

Aktualne brzmienie:

Art. 10 ust. 2:

"2. Godziny asystencji osobistej niewykorzystane w danym miesiącu, nie więcej niż 100 godzin i nie więcej niż 50 % miesięcznego wymiaru godzin, mogą zostać wykorzystane w kolejnym miesiącu. Niewykorzystane godziny asystencji osobistej w grudniu danego roku nie mogą być wykorzystane w styczniu roku następnego."

3. Art. 21. Przywrócenie ustawowej, corocznej waloryzacji wynagrodzenia asystentów osobistych

Na bazie wskaźnika średniego wynagrodzenia w gospodarce narodowej brutto

Projekt poselski:

Poprawka wdrożona.

Brzmienie tożsame z wersją Ustawy rządowej z 5 sierpnia 2025.

Koszty poprawki:

Przywrócenie w tym zakresie wersji kosztów ustawy rządowej z 29 sierpnia 2025 r.

Uzasadnienie:

Praca asystenta osobistego jest szczególnie ponieważ otwiera nową szansę na aktywizację zawodową w zawodzie pomocowym. Wymaga ona wyjątkowej dyspozycyjności, często w niestandardowych godzinach. Pozbawienie waloryzacji dla tej usługi de facto oznacza poważne zmniejszenie jej atrakcyjności już na samym starcie tej usługi, co znacząco utrudni znalezienie kandydatów chętnych do pracy jako asystenci osobiści, szczególnie na dłuższy czas.

Gwarancja ustawowej waloryzacji była zapisana jeszcze w wersji ustawy rządowej z dnia 29 sierpnia 2025, wobec czego od strony kosztów w pełni mieści się w ramach OSR zaakceptowanego przez Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów w listopadzie 2024 r., któremu przewodniczy Minister Finansów. OSR w tym brzmieniu zawierał ustawową waloryzację. Gwarancja waloryzacji była zawarta również w ramach kolejnych wersji Ustawy oraz OSR prezentowanych m.in. w grudniu 2024 roku, jak również w lutym, kwietniu oraz sierpniu 2025.

Ponadto zapewnienie waloryzacji stawek i tak będzie konieczne, jednakże przywrócenie jej do tekstu ustawy pozwala uniknąć znaczących napięć społecznych związanych z corocznym domaganiem się waloryzacji stawek, jak również ryzyka degradacji jakości usługi i braku chętnych do pełnienia roli asystentów osobistych.

Brzmienie poprawki:

W art. 21 dodaje się ustępy 7-10:

”7. Stawki godzinowe, o których mowa w ust. 5, podlegają corocznej waloryzacji, poczynwszy od dnia 1 stycznia każdego roku kalendarzowego, co najmniej o prognozowany wskaźnik przeciętnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej na rok poprzedzający, zawarty w projekcie ustawy budżetowej ogłoszonym do dnia 30 września roku poprzedzającego.

8. Przy waloryzacji, o której mowa w ust. 6, uwzględnia się także różnicę pomiędzy wskaźnikiem prognozowanym a wskaźnikiem rzeczywistego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w roku poprzednim, ogłoszonym przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

9. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego ogłasza, w drodze obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, do dnia 15 października każdego roku, wysokość stawek godzinowych asystencji osobistej obowiązujących od dnia 1 stycznia roku następnego, z uwzględnieniem zasad, o których mowa w ust. 5 i 7.

10. Na podstawie obwieszczenia, o którym mowa w ust. 7, wojewoda aktualizuje wysokość stawek w systemie informatycznym, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1.”

Aktualne brzmienie:

Brak

4. Art. 24-26. Przywrócenie swobody wyboru asystenta osobistego po zatwierdzeniu jego kompetencji przez użytkownika

(Doświadczenie wciąż wymagane przy proponowaniu kandydatów na asystentów przez Realizatora).

- + przywrócenie możliwości **przejścia szkolenia ogólnego** oraz **przeszkolenia** z zakresu **ewakuacji** osób z niepełnosprawnościami (oba są założone w formie e-learningu) także już po wpisie do Rejestru Asystentów Osobistych, ale **przed możliwością podpisania kontraktu**.

Projekt poselski:

Poprawka niewdrożona najwyraźniej przez pomyłkę, pomimo publicznych obietnic.

Brzmienie w większości tożsame z brzmieniem ustawy rządowej z 29 sierpnia.

Koszty poprawki:

Poprawka **bezkosztowa**, a nawet mająca **pozytywny wpływ na całłościowe koszty** z racji, że radykalnie zwiększa szanse udanej rekrutacji właściwych asystentów osobistych.

Uzasadnienie:

Celem poprawki jest usunięcie nadmiernych barier formalnych w dostępie do zawodu asystenta osobistego, przy jednoczesnym zachowaniu wysokich standardów bezpieczeństwa użytkowników asystencji osobistej.

Zamierzeniem jest wdrożenie modelu, który jest standardem na całym świecie i w każdym państwie, które wdrożyło systemową asystencję osobistą, jak również który sprawdził się w praktyce przez wiele lat w ramach Programu Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej, a także w ramach wieloletniej realizacji funduszy unijnych zarówno w perspektywie unijnej 2014-2020, jak i obecnej perspektywie 2021-2027.

Obowiązujące brzmienie art. 24 ust. 1 pkt 9 i 10 w praktyce wyklucza z możliwości pełnienia funkcji asystenta osobistego wiele osób, które faktycznie mają znaczące, praktyczne doświadczenie we wspieraniu osób z niepełnosprawnościami, lecz nie mogą udokumentować go w wymaganej ustawowo formie (konkretna umowa, ściśle określony wymiar godzin). Dotyczy to w szczególności:

- sąsiadów, znajomych i osób z lokalnej społeczności, które od lat wspierają osoby z niepełnosprawnościami w sposób nieformalny,
- byłych opiekunów nieformalnych (np. rodziców lub innych bliskich po zakończeniu opieki nad własnym członkiem rodziny), którzy chcieliby wykorzystać swoje doświadczenie jako asystenci innych użytkowników.

W warunkach wielu samorządów – zwłaszcza mniejszych – rygorystyczne wymogi kwalifikacyjne i doświadczeniowe oznaczają ryzyko braku kandydatów na asystentów, mimo istnienia realnych zasobów osób gotowych do świadczenia wsparcia.

Asystencja osobista jest usługą opartą na zaufaniu, relacji i dopasowaniu do indywidualnych potrzeb użytkownika. To użytkownik (i ew. jego bliscy) jest najlepszym gwarantem oceny kompetencji danej osoby do tego, aby pełnić wobec osoby z niepełnosprawnością funkcję asystenta osobistego.

Dlatego poprawka wprowadza jasne rozróżnienie:

- jeżeli asystenta wskazuje realizator – zgodnie z nowym art. 25 ust. 2 – musi on posiadać określone kwalifikacje zawodowe lub co najmniej 6-miesięczne, udokumentowane doświadczenie w udzielaniu wsparcia osobom z niepełnosprawnościami;
- jeżeli asystenta wskazuje użytkownik, decydujące znaczenie ma autonomia użytkownika i zaufanie do wybranej osoby, przy zachowaniu wymogów szkoleniowych przed rozpoczęciem świadczenia usług.

Jednocześnie zmiana art. 26 ust. 1 w sposób przejrzysty przesądza, że każdy asystent osobisty – niezależnie od ścieżki wyboru – przed rozpoczęciem świadczenia asystencji musi odbyć szkolenie ogólne, przeszkolenie z ewakuacji osób z niepełnosprawnościami oraz, w razie określenia takiego obowiązku w decyzji, szkolenie z pierwszej pomocy. Gwarantuje to zachowanie standardu bezpieczeństwa użytkowników, bez tworzenia zbędnych barier na etapie rekrutacji i wpisu do rejestru.

Brak wdrożenia tego zakresu poprawki oznacza tworzenie kolejnych barier dla możliwości wpisu do Rejestru Asystentów, co dodatkowo rażąco spowolni proces z powodów proceduralnych i organizacyjnych.

Optymalną i racjonalną ścieżką jest to, aby, tak jak we wcześniejszych wersjach projektu rządowego, odbycie szkolenia było możliwe w dowolnym momencie przed podpisaniem kontraktu.

Całość poprawki jest neutralna z punktu widzenia skutków finansowych dla sektora finansów publicznych, a w praktyce może ułatwić skuteczną rekrutację asystentów osobistych i sprzyjać pełniejszemu wykorzystaniu środków przeznaczonych na asystencję osobistą.

Argumentacja publicystyczna:

Czy Pan Pełnomocnik zdaje sobie sprawę z tego że teraz nawet rodzic OzN z 20/30-letnim doświadczeniem wspierania nie będzie spełniał nowych absurdalnych kryteriów dla asystentów na które Pan się zgodził? Będzie chciał np. po odejściu OzN wspierać swoim doświadczeniem inną OzN i nie będzie mógł zostać asystentem? Albo sąsiad, który przez lata wspierał swojego sąsiada OzN i mógłby teraz formalnie być zatrudniony przez niego i nieść wsparcie w uzgodnionym wymiarze, nie może być zatrudniony jako asystent choć zna potrzeby swojego sąsiada i jest przez niego akceptowany?

Dlaczego? Bo nie będzie miał zaświadczenia potwierdzającego realizację formalnej umowy o wolontariacie.

Niestety. To jest absurd jakich mało. Taki zapis zabija rozwój tej tak potrzebnej usługi oraz ogranicza kolejny raz rozwój tak potrzebnego rynku pracy.

Należy wzmocnić kontrolę rzetelności wykonywania usługi a nie ograniczać dopływ asystentów osobistych. Czy kwalifikacje do zatrudnienia niani w Polsce reguluje przepis? Ustawa? Nie. Dlaczego zatem ma to dotyczyć asystentów osobistych?

Brzmienie poprawki:

1) W art. 24:

1. w ust. 1:
 - a) skreśla się pkt 9 i 10,
 - b) pkt 11 otrzymuje oznaczenie pkt 9;
2. uchyla się ust. 3.

2) Art. 25 otrzymuje brzmienie:

„1. Asystent osobisty może zostać:

- 1) wskazany i wybrany przez użytkownika, albo
- 2) wskazany przez realizatora i następnie wybrany przez użytkownika
– na zasadach określonych w art. 79.

2. Realizator wskazuje asystenta osobistego, który posiada:

- 1) kwalifikacje zawodowe: asystenta osoby niepełnosprawnej, opiekuna osoby starszej, opiekuna medycznego, pedagoga, psychologa, terapeuty zajęciowego, pracownika socjalnego, pielęgniarki, położnej, ratownika medycznego, fizjoterapeuty, albo
- 2) co najmniej 6-miesięczne, udokumentowane doświadczenie w udzielaniu bezpośredniego wsparcia osobom z niepełnosprawnościami.

3) W art. 26 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Asystent osobisty przed rozpoczęciem świadczenia asystencji osobistej jest zobowiązany odbyć:

- szkolenie ogólne oraz przeszkolenie z ewakuacji osób z niepełnosprawnościami;
- szkolenie z pierwszej pomocy, jeżeli w decyzji o przyznaniu prawa do asystencji osobistej określono obowiązek odbycia tego szkolenia.”

Aktualne brzmienie:

Art. 24:

“(…)

9) posiada:

a) kwalifikacje zawodowe: asystenta osoby niepełnosprawnej, opiekuna osoby starszej, opiekuna medycznego, pedagoga, psychologa, terapeuty zajęciowego, pracownika socjalnego, pielęgniarki, położnej, ratownika medycznego, fizjoterapeuty albo

b) udokumentowane doświadczenie w udzielaniu bezpośredniego wsparcia osobom z niepełnosprawnościami na podstawie umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej lub umowy o wolontariat, w wymiarze co najmniej 120 godzin w okresie co najmniej 6 miesięcy;

- 10) ukończyła szkolenie ogólne i przeszkolenie z ewakuacji osób z niepełnosprawnościami;
- 11) została wpisana do Rejestru asystentów.”

Art. 25:

”Asystent osobisty może zostać wybrany przez użytkownika albo wskazany przez realizatora.”

Art. 26 ust. 1:

Asystent osobisty przed rozpoczęciem świadczenia asystencji osobistej jest obowiązany odbyć szkolenie z zakresu pierwszej pomocy, jeżeli w decyzji przyznającej prawo do asystencji osobistej określono obowiązek odbycia tego szkolenia.

5. Art. 52 i 86. Wdrożenie możliwości określania przez NGO maksymalnej liczby osób użytkowników przyjmowanych do wsparcia (przy samodzielnym wyborze przez użytkownika) **na terenie danej gminy/powiatu oraz specjalizowania się organizacji społecznych zgodnie z ich statutami według np. rodzaju niepełnosprawności oraz wieku** (pełnoletni/niepełnoletni).

Koszty poprawki:

Poprawka **bezkosztowa**.

Uzasadnienie:

Aktualne brzmienie ustawy zakłada, że Realizator będący organizacją społeczną jest zobowiązany do zapewnienia wsparcia wszystkim użytkownikom, które go wybiorą jako niezależnego realizatora, jeśli tylko zadeklaruje realizację asystencji osobistej na danym obszarze (który może obejmować np. całe miasto wojewódzkie).

Wobec czego niezbędne jest racjonalizatorskie wprowadzenie możliwości określania przez NGO maksymalnej liczby użytkowników oraz specjalizacji zgodnie ze statutem. Pozwala to dostosować zakres wsparcia do realnych zasobów organizacji, co zwiększa bezpieczeństwo i jakość świadczonych usług. Organizacje mają w statutach jasno określone cele i grupy odbiorców, a nie wszystkie wspierają osoby z każdą niepełnosprawnością, dlatego brak takiej możliwości de facto wykluczyłby je z udziału w świadczeniu usług, mimo że mogłyby robić to wysokiej jakości w swoim obszarze specjalizacji.

Argumentacja publicystyczna:

Bez tego przepisu żadna odpowiedzialna organizacja pozarządowa nie weźmie na siebie zadania realizacji asystencji osobistej w obszarze gdzie może się do niej zgłosić wielu użytkowników.

Należy zauważyć że nawet publiczne placówki podstawowej opieki zdrowotnej mają założone limity osób.

Z kolei uwzględnienie tej poprawki umożliwi sensowny podział zlecania przez powiaty realizacji asystencji na różne NGO zgodnie z ich specjalizacją (np. rodzaje niepełnosprawności) i statutami.

Brzmienie poprawki:

- 1) W art 52 ust. 3 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

”wskazanie gmin, na których terenie zobowiązuje się zapewnić świadczenie asystencji osobistej, oraz maksymalnej liczby osób, dla których zobowiązuje się zapewnić świadczenie asystencji osobistej. We wniosku można także wskazać symbole przyczyn niepełnosprawności osób, dla których zobowiązuje się zapewnić świadczenie asystencji osobistej;”.

- 2) W art. 86 ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

”rodzaju zadań powierzonych do realizacji, w tym czy powierzenie realizacji asystencji osobistej jest dzielone na części, a jeżeli tak – sposobie tego podziału”

Aktualne brzmienie:

Art. 52 ust. 3 pkt 7:

“wskazanie gmin, na których terenie zobowiązuje się zapewnić świadczenie asystencji osobistej.”

Art. 86 ust. 2 pkt 2:

“rodzaju zadań powierzonych do realizacji;”

6. Art. 65. Zmiana sposobu finansowanie pracy koordynatora asystencji osobistej na finansowanie ze środków bezpośrednich/ merytorycznych

Koszty poprawki:

Poprawka o estymowanym koszcie ok. 3-4% kosztów ustawy (aktualny zakres niedoszacowania pracy koordynatora asystencji osobistej, przy założeniu niezależnego wzrostu kosztów obsługi pokrywającego koszty administracyjne (praca koordynatora asystencji osobistej jest w rzeczywistości kosztem stricte merytorycznym).

Koszt: 8771,70 zł brutto per etat na miesiąc.

Uzasadnienie:

Celem poprawki jest urealnienie trudnej i bardzo odpowiedzialnej pracy koordynatora asystencji osobistej i w efekcie zapewnienie, że system będzie właściwie działał - w szczególności w zakresie b. trudnego i czasochłonnego organizowania zastępstw za asystentów osobistych, w tym w sytuacjach losowych.

Ponadto koordynator asystencji osobistej nie powinien mieć wynagrodzenia niższego niż asystent osobisty, a według aktualnej ustawy nie ma innej możliwości.

Przykład uregulowania wynagrodzenia w ustawie:

Wynagrodzenia sędziów i prokuratorów należą do najlepiej uregulowanych systemów opartych na przeciętnym wynagrodzeniu w gospodarce narodowej. Zgodnie z art. 123 § 1 ustawy Prawo o prokuraturze oraz odpowiednimi przepisami o ustroju sądów, podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego w danym roku stanowi przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale roku poprzedniego, ogłaszane przez Prezesa GUS w Dzienniku Urzędowym „Monitor Polski”.

Brzmienie poprawki:

“Art 65 otrzymuje brzmienie:

“1. Koordynator asystencji osobistej jest zatrudniany przez realizatora albo wyznaczany przez realizatora spośród osób przez niego zatrudnianych.

2. Wynagrodzenie koordynatora asystencji osobistej wynosi przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale roku poprzedniego, ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

3. Wynagrodzenie koordynatora asystencji osobistej nie wlicza się w koszty obsługi i jest finansowane z budżetu państwa.””

Aktualne brzmienie:

Art 65:

“Koordynator asystencji osobistej jest wyznaczany przez realizatora spośród osób przez niego zatrudnianych.”

**7. Art. 80 i 82. Adekwatne wsparcie asystencji na zapleczu:
Przywrócenie jasnych i jednolitych terminów na przekazywanie określonych
transz środków:**

- z urzędów wojewódzkich do powiatów
- z powiatów do Realizatorów,

tak aby zagwarantować (jeśli tylko nie ma jakichś nieprawidłowości) **że środki, w tym transze zaliczkowe, trafią do Realizatora a następnie asystenta - na czas/maksymalnie szybko i że nie będzie przestoju w przekazywaniu środków, jak również rażąco różnych terminów przekazywania środków.**

Projekt poselski:

- **Poprawka niewdrożona, najwyraźniej z powodów czasowych.**
- **Potrzebne wdrożenie terminów analogicznych do Ustawy rządowej w wersji przekazanej do SKRM, z 29 kwietnia 2025.**

Koszty poprawki:

Poprawka **bezkosztowa**, posiadająca w rzeczywistości pozytywny wpływ na całościowe wdrażanie ustawy, w tym koszty, z racji na wprowadzenie jednoznacznych, klarownych i stabilnych terminów realizacji obowiązków przekazywania środków i minimalizacja [m.in.](#) ryzyka dochodzenia należności z tytułu opóźnień w realizacji obowiązków wypłaty wynagrodzeń.

Uzasadnienie:

Przywrócenie jasnych i jednolitych terminów przekazywania transz środków, w tym standardowych dla usług społecznych, transz zaliczkowych, usprawnia planowanie działań i zapewnia płynność finansową zarówno powiatów, jak i Realizatorów. Kluczowe jest, aby środki trafiały do realizatora, a w konsekwencji do asystenta na czas, ponieważ organizacje pozarządowe nie są w stanie finansować wynagrodzeń z własnych środków, a jednostki samorządowe często również nie mają możliwości

Przepisy dotyczące minimalnego wynagrodzenia za pracę (Dz.U.2024.1773, art. 8a) gwarantują, że osoby wykonujące zlecenia lub świadczące usługi, w tym asystenci osobiści, otrzymują wynagrodzenie nie niższe niż minimalna stawka godzinowa, ustalana zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Wynagrodzenie to przysługuje każdej osobie wykonującej zlecenie lub usługę, nie można się go zrzec ani nie może być przenoszone, a jego wypłata musi następować w formie pieniężnej co najmniej raz w miesiącu przy umowach dłuższych niż miesiąc.

W kontekście systemu asystencji osobistej przepis ten podkreśla konieczność terminowej wypłaty wynagrodzeń, co jest podstawą stabilności pracy asystentów i funkcjonowania całego systemu wsparcia. Niewywiązywanie się z tego obowiązku narusza prawo i zagraża ciągłości świadczenia usług dla użytkowników.

Brzmienie poprawki:

- 1) W art 80 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

6. W przypadku gdy Powiat realizuje asystencję osobistą w sposób określony w art 82 ust. 4 zatwierdza on raport, o którym mowa w ust. 4, w terminie 5 dni roboczych od dnia zatwierdzenia raportu przez realizatora.

- 2) W art. 82 po pkt 10 dodaje się punkty 11-18:

11. Na podstawie zatwierdzenia raportu przez powiat, o którym mowa w art 80 ust. 6, powiat przekazuje środki na asystencję osobistą na wyodrębniony rachunek bankowy realizatora w terminie 3 dni roboczych od dnia zatwierdzenia raportu przez powiat.

12. Na podstawie zatwierdzenia raportów, o których mowa w art 80 ust. 5 i 7 wojewoda przekazuje środki na asystencję osobistą na wydzielony rachunek bankowy powiatu w terminie 3 dni roboczych od 21 dnia miesiąca następującego po miesiącu wykonania usługi.

13. Podstawę naliczenia środków, o których mowa w ust. 1, stanowią:

1) iloczyn liczby godzin asystencji osobistej wynikającej z poszczególnych kontraktów trójstronnych zawartych do 20 dnia kalendarzowego danego miesiąca oraz stawek asystencji osobistej zawartych w poszczególnych kontraktach;

2) ryczałt administracyjno-organizacyjny w wysokości **12%** wartości, o której mowa w pkt 1;

3) środki na szkolenie z zakresu pierwszej pomocy, w przypadku gdy dany asystent osobisty nie odbył takiego szkolenia, a obowiązek jego odbycia został wskazany w kontrakcie trójstronnym;

4) środki na instruktaż specjalistyczny, o którym mowa w art. 46 ust. 2, w przypadku gdy obowiązek jego odbycia został wskazany w kontrakcie trójstronnym.

14. W przypadku zawarcia kontraktu po 20 dniu kalendarzowym danego miesiąca, środki, o których mowa w ust. 1, przekazywane są w kolejnej transzy.

15. Wojewoda, w systemie informatycznym, o którym mowa w art. 6 ust. 1, za każdy miesiąc porównuje wartość godzin asystencji osobistej, powiększonych odpowiednio o wartość ryczałtu, o którym mowa w ust. 10 pkt 2, przewidzianych do realizacji na podstawie obowiązujących kontraktów trójstronnych z wartością godzin faktycznie zrealizowanych i zatwierdzonych w systemie na podstawie raportów, powiększonych odpowiednio o wartość ryczałtu, o którym mowa w ust. 13 pkt 2.

16. Do wartości godzin przewidzianych w kontraktach, o której mowa w ust. 12, wlicza się również niewykorzystane godziny z poprzednich miesięcy, jeżeli mogą być zrealizowane w kolejnych miesiącach zgodnie z limitem godzin przypisanym danej osobie uprawnionej do asystencji osobistej.

17. Wojewoda, w systemie informatycznym, o którym mowa w art. 6 ust. 1, pomniejsza kolejną transzę środków o różnicę między wartością godzin przewidzianych w kontraktach, powiększonych odpowiednio o wartość ryczałtu, o którym mowa w ust. 13 pkt 2, a wartością faktycznie zrealizowanych i zatwierdzonych godzin, powiększonych odpowiednio o wartość ryczałtu, o którym mowa w ust. 13 pkt. 2.

18. Pomniejszenie, o którym mowa w ust. 14, obejmuje również proporcjonalną część ryczałtu, o którym mowa w ust. 13 pkt 2, przypisaną do niezrealizowanej części usług."

Brzmienie z ustawy rządowej przekazanej na SKRM w kwietniu 2025:

"Art. 75. 1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekazuje realizatorowi comiesięcznie transzę zaliczki środków na pokrycie kosztów świadczenia usług asystencji osobistej za dany miesiąc.

(...)

7. Raporty, o których mowa w ust. 6, zatwierdzane są przez wojewodów w terminie do 20 dnia miesiąca następującego po miesiącu wykonania usługi.

8. Na podstawie raportów, o których mowa w ust. 7 wojewoda sporządza i zatwierdza, w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1, zbiorcze listy wypłatowe, w terminie wskazanym w ust. 7.

9. Na podstawie listy wypłatowej, o której mowa w ust. 8, Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekazuje środki na asystencję osobistą na wydzielony rachunek bankowy realizatora, a użytkownikowi samozatrudniającemu asystenta osobistego – na wydzielony rachunek bankowy użytkownika, w terminie 3 dni roboczych od 21 dnia miesiąca następującego po miesiącu wykonania usługi.

10. Podstawę naliczenia środków, o których mowa w ust. 1, stanowią:

1) iloczyn liczby godzin asystencji osobistej wynikającej z poszczególnych kontraktów trójstronnych zawartych do 20 dnia kalendarzowego danego miesiąca oraz stawek asystencji osobistej zawartych w poszczególnych kontraktach;

2) ryczałt organizacyjno-koordynacyjny w wysokości 7% wartości, o której mowa w pkt 1;”

Aktualne brzmienie:

Brak.

**8. Art. 82. Adekwatne wsparcie asystencji na zapleczu:
Przywrócenie adekwatnego poziomu kosztów obsługi dla powiatów oraz dla
Realizatorów (gmin, NGO):**

Projekt poselski - poprawka częściowo wdrożona:

- **wartość 10% dla powiatów**
→ **brzmienie tożsame z wersją Ustawy rządowej z 5 sierpnia 2025**
- **wartość 4% dla Realizatorów (gmin, NGO).**
→ **powinno być: 8% (brzmienie tożsame z wersją Ustawy rządowej z 5 sierpnia 2025).**

Koszty poprawki:

Przywrócenie w tym zakresie poziomu kosztów założonych w wersji ustawy rządowej z 5 sierpnia 2025 r.

Uzasadnienie:

Zgodnie z dokładnymi **analizami nakładów pracy** przy realizacji asystencji osobistej, zrealizowanych przez praktyków asystentów osobistej i zawartych przez stronę społeczną w [skróconej](#) oraz [pełnej wersji Uzasadnienia dla konieczności poprawek w zakresie kosztów obsługi](#) w ramach Pakietu propozycji poprawek strony społecznej do Ustawy o asystencji osobistej wynika, że:

- **Koszty obsługi dla powiatów powinny racjonalnie wynosić 12%**
→ w sytuacji gdy koszty koordynatora asystencji osobistej zostaną uznane jako koszty merytoryczne, liczone osobno; w innym wypadku racjonalnie co najmniej ok. 18-19%).
- **Koszty obsługi dla dla Realizatorów powinny racjonalnie wynosić 8% albo 9%**
→ w sytuacji gdy koszty koordynatora asystencji osobistej zostaną uznane jako koszty merytoryczne, liczone osobno; w innym wypadku racjonalnie co najmniej ok. 14-15%).

Brak wdrożenia poprawki stanowi **podważenie wdrażalności ustawy**.

Nastąpiło bowiem w ramach projektu rządowego podwójne obcięcie środków na koordynację **z zakresu ok. 10%** (w sytuacji **gdy praca koordynatora asystencji była formalnie liczona jako koszt merytoryczny, osobny**) **na 4%**, a w przypadku Realizatorów - **z zakresu ok. 8% na 2%**, co w praktyce sprawiło, że realizacja ustawy w tym zakresie nie będzie możliwa.

Jednocześnie należy zauważyć, że:

- w **Programie AOON dla NGO** jest poziom **kosztów obsługi** wynoszący **10% i to bez tak szerokiego zakresu obowiązków**.
- w ramach **funduszy unijnych w perspektywie 2021-2027** procent środków na **koszty obsługi w projektach społecznych** wynosi między **10% a 25%**, a wszelkie **koszty merytoryczne, jak koordynator asystencji, są kosztem merytorycznym, poza kategorią kosztów obsługi**.
- w ramach **zadań zleczanych PFRON**, w tym obejmujących asystencję osobistą, **koszty obsługi wynoszą pomiędzy 12% a 20%** i tak samo, jak w przypadku funduszy unijnych, **osoby merytoryczne są finansowane w ramach kosztów bezpośrednich**.

Asystencja osobista to nie świadczenie jak świadczenie wychowawcze 800+, ale rozbudowany system wymagających merytorycznej obsługi, a nie jedynie administracyjnej.

Dlatego niezbędne jest zastosowanie analogii do działań finansowanych w ramach PFRON oraz ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Wzrost kosztów obsługi z obecnych 4% do 12%, które stanowią minimalny koszt obsługi przy którym można zapewnić faktyczną realizowalność usługi asystencji osobistej, **oznacza - nawet w perspektywie 10 lat - wzrost kosztów jedynie o ok. 3,45 mld zł wobec aktualnych kosztów ustawy.**

Należy także nadmienić, że **wyższe poziomy kosztów obsługi były zapisane jeszcze w wersji ustawy rządowej z dnia 29 sierpnia 2025**, wobec czego **od strony kosztów w pełni mieści się w ramach OSR z tego dnia**, jak i przede wszystkim **OSR zaakceptowanego przez Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów w listopadzie 2024 r.**, któremu przewodniczy Minister Finansów.

Wyższe koszty obsługi były zawarte również w ramach **kolejnych wersji Ustawy oraz OSR** prezentowanych m.in. w grudniu 2024 roku, jak również w lutym, kwietniu oraz sierpniu 2025.

Brzmienie poprawki:

"W art. 82:

- 1) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"Koszty obsługi zadania zleconego wynoszą **12%** przekazanej należnej dotacji na asystencję osobistą, obejmującej środki na wypłaty wynagrodzeń asystentów osobistych wraz z należnymi składkami i wpłatami realizatora.""

- 2) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

"Środki otrzymane na realizację asystencji osobistej przez podmioty, o których mowa w art. 52 ust. 1, albo środki otrzymane na realizację asystencji osobistej przez gminy nie mogą być niższe niż **8 %** przekazanej należnej dotacji na asystencję osobistą, obejmującej środki na – 54 – wypłaty wynagrodzeń asystentów osobistych wraz z należnymi składkami i wpłatami realizatora"

Aktualne brzmienie:

Art. 82 ust. 3:

"Koszty obsługi zadania zleconego wynoszą 4 % przekazanej należnej dotacji na asystencję osobistą, obejmującej środki na wypłaty wynagrodzeń asystentów osobistych wraz z należnymi składkami i wpłatami realizatora, nie więcej niż 216 zł na użytkownika miesięcznie."

Art. 82 ust. 9:

"Środki otrzymane na realizację asystencji osobistej przez podmioty, o których mowa w art. 52 ust. 1, albo środki otrzymane na realizację asystencji osobistej przez gminy nie mogą być niższe niż 2 % przekazanej należnej dotacji na asystencję osobistą, obejmującej środki na – 54 – wypłaty wynagrodzeń asystentów osobistych wraz z należnymi składkami i wpłatami realizatora, nie więcej niż 108 zł na użytkownika miesięcznie."

Uzasadnienie zbiorcze dla konieczności wdrożenia poprawek w zakresie kosztów obsługi, wersja skrócona ([wersja pełna w załączniku](#)):

1. Podstawa prawna i zakres analizy

Analiza została przygotowana w oparciu o zapisy projektu ustawy o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami (AOON, szczególnie Art. 61 i 66), które określają zakres obowiązków realizatora oraz czas i charakter pracy administracyjnej i koordynacyjnej. Zestawiono to z obsługą świadczenia wychowawczego 800+, realizowanego przez ZUS i gminy. Porównanie skupia się na faktycznym zapotrzebowaniu godzinowym, liczbie administracyjnych zadań oraz kosztach przewidzianych w ustawie na jednego beneficjenta.

Realny Czas Pracy vs. Realia prawne

Poniżej przeanalizowano szczegółowo zakres obowiązków wynikających z ustawy i realny czas pracy jaki wynika z dotychczasowych praktyk realizacyjnych. Faktyczny czas potrzebny do obsługi to 12-37 godzin na uczestnika miesięcznie (w zależności od stopnia złożoności obsługi wynikającej m.in. z niepełnosprawności) co daje efektywną stawkę godzinową pomiędzy 4 a 13 zł brutto (ustawa zakłada koszt 216 zł na uczestnika). Minimalna stawka godzinowa w 2025 roku wynosi 30,50 brutto.

2. Faktyczny czas pracy na jednego beneficjenta

AOON – Asystencja osobista (szeroka analiza na końcu dokumentu)

- Średni miesięczny czas pracy administracyjnej i koordynacyjnej przypadającej na jednego uczestnika: **12–37 godzin** (w zależności od stopnia złożoności, liczby asystentów i indywidualnych potrzeb osoby z niepełnosprawnością).
 - Standardowy przypadek (20–80 h asystencji): **12–15 godz.**
 - Złożony przypadek (180–240 h): **19–25 godz.**
 - Najtrudniejsze przypadki (zespół asystentów, czynności specjalistyczne, alternatywna komunikacja): **27–37 godz.**
 - Dodatkowo onboarding i wdrożenie: **4–6 godz. na początku współpracy**
- Praca administracyjna obejmuje:
 - Zawieranie kontraktu, dokumentację, harmonogramowanie usługi
 - Rozliczenia wynagrodzeń, ZUS, podatków, OC
 - Koordynację zespołu asystentów
 - Monitoring pracy, ewidencję godzin, urlopów, rozliczenie wsparcia
 - Organizację szkoleń, ewaluację jakości, mediacje, organizację zastępstw
 - Indywidualny kontakt minimum raz w miesiącu z każdym użytkownikiem
 - Obsługę kontroli urzędowych, raportowanie, regularne audyty

800+ – Świadczenie wychowawcze

- Szacowany średni czas pracy administracyjnej na jednego beneficjenta: **kilka–kilkanaście minut miesięcznie**.
 - Pracownicy obsługują **setki–tysiące osób miesięcznie**.
 - Główne zadania:
 - Weryfikacja uprawnień i kryterium dochodowego
 - Sprawdzanie obecności dziecka w szkole
 - Obsługa wniosków, decyzji, kontakt głównie elektroniczny/telefoniczny
 - Zadania zautomatyzowane, masowe, scentralizowane w systemie ZUS

3. Tabela porównawcza

Kategoria	AOON (Asystencja Osobista)	Świadczenie 800+
Średni czas pracy/mies.	12–37 godz.	0,25–1 godz.
Ilość zadań na beneficjenta	kilkanaście–kilkadziesiąt	1–2
Charakter pracy	indywidualna, kompleksowa	masowa, zautomatyzowana
Kontakt z beneficjentem	pogłębiony, cykliczny, osobisty	elektroniczny, sporadyczny
Weryfikacja i kontrola	ciągła, szczegółowa	automatyczna, okresowa

Obsługa zespołu asystentów	często wymagane	nie dotyczy
Możliwość automatyzacji	ograniczona	bardzo wysoka
Finansowanie administracyjne	realny koszt znacznie przekracza budżet	budżet pokrywa faktyczne koszty

4. Analiza finansowa – budżet vs. realny koszt (na jednego beneficjenta/miesiąc)

Profil użytkownika	Budżet ustawowy [zł]	Realny koszt [zł]	Niedobór finansowy [zł]
A: 20h/mies	48,22	372,60	324,38
B: 80h/mies	192,86	447,00	254,14
C: 180h/mies	216,00	558,90	342,90
D: 240h/mies	216,00	745,20	529,20
E: AAC	216,00	670,80	454,80
F: małoletni	144,65	521,70	377,05

- Ustawa przewiduje **4% dotacji (max 216 zł miesięcznie)** na obsługę administracyjną jednej osoby
- Faktyczny koszt obsługi wynosi **372–745 zł** dla typowych profili, czyli od 57% do nawet 87% realnego zapotrzebowania pozostaje niepokryte
- Efektywne stawki godzinowe dla obsługi (3,9–13 zł brutto) są wielokrotnie niższe niż minimalne wynagrodzenie krajowe (ok. 30 zł brutto/h w 2025 roku)

5. Wnioski końcowe

- 1. AOON wymaga od 12 do 37 godzin miesięcznie na jednego beneficjenta** – to ok. 40–100 razy więcej niż świadczenie 800+, dla którego obsługa zamyka się w kilku minutach.
- 2.** Charaktery obsługi są diametralnie różne: AOON to praca indywidualna, cykliczna, złożona, a 800+ – procedura masowa, centralnie nadzorowana, zautomatyzowana.
- 3. Budżet przewidziany w ustawie na AOON jest zdecydowanie niewystarczający:** pokrywa jedynie niewielką część faktycznych kosztów obsługi, zmuszając realizatorów do szukania dodatkowych źródeł finansowania lub ograniczania jakości usług.
- 4.** W praktyce, założone w ustawie środki (maks. 216 zł) nie pozwalają na legalne zatrudnienie wykwalifikowanych pracowników czy zapewnienie odpowiedniej jakości obsługi.
- 5.** Niezbędna jest pilna rewizja budżetu, zróżnicowanie finansowania i podwyższenie limitu, tak by rzeczywiście odpowiadał rzeczywistym kosztom i zakresowi pracy nałożonej przez ustawodawcę.

AOON to usługa społeczna, której prawidłowa realizacja wymaga znacznie większych nakładów organizacyjnych i finansowych niż świadczenia masowe typu 800+. Tego nie zmienia żaden stopień automatyzacji – usługa jest skomplikowana i zindywidualizowana, z poważnymi konsekwencjami społecznymi w przypadku błędów lub niedofinansowania.

9. Art. 110 lub inny. Wprowadzenie ustawowej asystencji niegwarantowanej w miejsce obecnej programowej

Koszty poprawki:

Poprawka bezkosztowa.

Uzasadnienie:

Celem poprawki jest zapewnienie, aby wejście w życie Ustawy o asystencji osobistej uprościło system, a nie znacząco utrudniło jego rozumienie zarówno dla urzędników jak i realizatorów, samych osób z niepełnosprawnościami oraz społeczeństwa.

Aktualne brzmienie ustawy zakłada powstanie pełnoprawnej asystencji ustawowej oraz - nie uregulowanej na poziomie ustawowym pod kątem zasad i wobec czego funkcjonującej zupełnie inaczej - "pseudoasystencji" programowej oraz "pseudoasystentów" programowych.

Poprawka ma na celu przeciwdziałanie chaosowi wynikającemu z tworzenia dwóch równoległych, diametralnie różniących się od siebie pod względem zasad, możliwości i zakresu działań - rodzajów asystencji - "asystencji dwóch prędkości" czyli "pseudoasystencji programowej" i funkcjonowaniem "pseudoasystentów osobistych programowych" obok ustawowych asystentów osobistych.

Efekty poprawki:

- brak dodatkowych kosztów
- asystencja ukierunkowana na osoby, które w danym roku nie mogą skorzystać z ustawowej AOON
- jednolitość zasad z asystencją ustawową
- zadanie zlecone z zakresu adm. rządowej, obligatoryjne dla powiatów
- podział środków według publicznie ogłoszonego algorytmu na bazie podziału populacyjnego
- zapewnienie ciągłości wsparcia
- umożliwienie asystentom osobistym w ramach asystencji dotychczas programowej - wykonywania czynności medycznych
- uniknięcie procedur konkursowych
- uniknięcie chaosu w zakresie dwóch teoretycznie identycznych form działających według drastycznie innych zasad

Brzmienie poprawki:

Dodaje się artykuł o brzmieniu:

"1. Powiat organizuje asystencję osobistą finansowaną ze środków Funduszu Solidarnościowego dla:

1) dzieci od ukończenia 2. roku życia do ukończenia 16. roku życia posiadające orzeczenie o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem w pkt 7 i 8 w orzeczeniu o niepełnosprawności - konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz

2) osób z niepełnosprawnościami posiadających orzeczenie:

a) o znacznym stopniu niepełnosprawności albo

b) o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo

c) traktowane na równi z orzeczeniami wymienionymi w lit. a i b, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

2. Środki na organizację wsparcia, o którym mowa w ust. 1 są przekazywane powiatowi z Funduszu Solidarnościowego na podstawie algorytmu określonego przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia.

3. Algorytm, o którym mowa w ust. 2, uwzględnia w szczególności liczbę mieszkańców powiatu.
4. Minister do spraw zabezpieczenia społecznego określa w drodze rozporządzenia zasady ubiegania się o asystencję osobistą, realizowanej na podstawie tego artykułu, i przyznawania jej osobom z niepełnosprawnościami.
5. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego organizuje konkurs ofert dla podmiotów wpisanych do Rejestru Realizatorów, na realizację usług asystencji osobistej dla osób, wskazanych w ust. 1.
6. Konkurs, o którym mowa w ust. 5, ma charakter wieloletni.
7. Konkursy, o których mowa w ust. 5, minister właściwy ogłasza co najmniej na 5 miesięcy przed końcem zadań realizowanych na podstawie poprzedniego konkursu.
8. Maksymalna miesięczna liczba godzin asystencji osobistej świadczonej na podstawie tego artykułu wynosi 120 godzin.
9. Osoba z niepełnosprawnością nie może korzystać równocześnie z asystencji osobistej organizowanej na podstawie niniejszego artykułu przez powiat oraz w ramach konkursu, o którym mowa w ust. 6.
10. Do asystencji osobistej realizowanej na podstawie tego artykułu stosuje się odpowiednio artykuły XYZ Ustawy."

Aktualne brzmienie:

Art. 110:

"Jeżeli osoba korzysta w ramach programu ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego przyjętego na podstawie art. 7 ust. 5 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1848) z wsparcia osób z niepełnosprawnościami w zakresie usługi asystencji osobistej, nie może zawrzeć kontraktu na okres, w którym korzysta z tego wsparcia."

B. Poprawki ważne dla środowiska OzN

10. Art. 10. Zwiększenie docelowej maksymalnej liczby godzin do 360h/mc poprzez kontynuację wzrostu limitu godzin o 20h co roku: od roku 2030 do 2035.

W przypadku **młodzieży z niepełnosprawnością:**

zwiększenie maksymalnej liczby godzin do 120h/mc, ze wzrostem o 20h co roku, w latach 2031-2032.

Koszty poprawki:

Dopiero od 2030 roku, zwiększające się stopniowo, w sposób umiarkowany przez 6 lat, od roku 2030 do roku 2035: od wzrostu o ok. 4% w roku 2030 do wzrostu o ok. 2% w roku ostatnim - 2035.

Uzasadnienie:

Asystencja osobista w innych krajach ma **ZNACZNIE wyższe limity godzin:**

Szwecja - **brak górnego limitu godzin**, co wydaje się oczywiste w przypadku osób wymagających najwyższego poziomu wsparcia (nie da się zahibernować na godziny bez wsparcia); **średnia liczba godzin** dla użytkownika wynosi **548 godzin miesięcznie** [137h tygodniowo; dane za lipiec 2025]

Norwegia - **brak górnego limitu godzin**,

Słowenia - **brak górnego limitu godzin**, średnia liczba godzin: **ponad 300 godzin miesięcznie**,

Czechy - **do 372 godzin / miesiąc**.

Brzmienie poprawki:

1) W art. 10 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

“Art. 10. 1. Asystencję osobistą ustala się miesięcznie w wymiarze:

- 1) od 20 do 360 godzin – w przypadku osób, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1;
- 2) od 20 do 120 godzin – w przypadku osób, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 2.

2) Art. 113 otrzymuje brzmienie:

“1. Maksymalna miesięczna liczba godzin asystencji osobistej w przypadku osób, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1, w:

- 1) 2027 r. wynosi 200 godzin;
- 2) 2028 r. wynosi 220 godzin;
- 3) 2029 r. wynosi 240 godzin;
- 4) 2030 r. wynosi 260 godzin;
- 5) 2031 r. wynosi 280 godzin;
- 6) 2032 r. wynosi 300 godzin;
- 7) 2033 r. wynosi 320 godzin;
- 8) 2034 r. wynosi 340 godzin.”

2. Maksymalna miesięczna liczba godzin asystencji osobistej w przypadku osób, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 2, w:

- 1) 2031 r. wynosi 80 godzin;
- 2) 2032 r. wynosi 100 godzin.”

Aktualne brzmienie:

Art. 10 ust. 1:

“Asystencję osobistą ustala się miesięcznie w wymiarze:

- 1) od 20 do 240 godzin – w przypadku osób, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1;
- 2) od 20 do 80 godzin – w przypadku osób, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 2.”

Art. 113:

“Maksymalna miesięczna liczba godzin asystencji osobistej w przypadku osób, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1, w:

- 1) 2027 r. – wynosi 200 godzin;
- 2) 2028 r. – wynosi 220 godzin.”

11. Art. 9 i 112. Szeroka dostępność:

Obniżenie docelowego progu możliwości składania wniosku o ustalenie prawa do asystencji osobistej do 70 punktów w skali poziomu potrzeby wsparcia

a. w roku 2030 - od 75 pkt

b. w roku 2031 - od 70 pkt

Koszty poprawki:

Koszty dopiero **od roku 2030 i 2031.**

Wzrost kosztów umiarkowany (do max **ok. 12-20% wyższych**, liczonych od roku 2030 i 2031) z racji na to że jedynie część osób w ramach granicy 70-79 punktów będzie potrzebowała asystencji osobistej w wymiarze co najmniej 20h miesięcznie, a z kolei osoby, które będą tego potrzebowały - statystycznie rzadko będą wymagały wysokich poziomów godzin wsparcia.

Uzasadnienie:

Poprawka zakłada obniżenie docelowego progu poziomu potrzeby wsparcia uprawniającego do ubiegania się o prawo do asystencji osobistej z 80 do 70 punktów w skali potrzeby wsparcia, o której mowa w art. 4b ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, oraz do odpowiedniego dostosowania przepisów przejściowych zawartych w art. 112 projektu ustawy.

Celem projektowanej ustawy o asystencji osobistej jest **zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami realnego, a nie wyłącznie formalnego, dostępu do usług asystencji**, jako narzędzia umożliwiającego niezależne życie, uczestnictwo w życiu społecznym i korzystanie z innych praw na zasadzie równości z innymi osobami. W pierwotnym brzmieniu projektu próg 80 punktów w skali potrzeby wsparcia oznacza objęcie uprawnieniem przede wszystkim osób o najbardziej skumulowanych, wieloobszarowych ograniczeniach w funkcjonowaniu. W praktyce **wyklucza to z systemu część osób, które – mimo że nie uzyskują 80 punktów – doświadczają trwałych i znacznych barier w samodzielnym funkcjonowaniu i potrzebują regularnego wsparcia asystenta osobistego.**

Dotyczy to w szczególności **niektórych grup osób**, dla których **konstrukcja obecnej skali potrzeby wsparcia nie w oddaje rzeczywisty poziom niezbędnego wsparcia ze strony innych osób**, w tym m.in. **większości osób niewidomych**, a także osób z określonymi rodzajami **niepełnosprawności sprzężonych lub złożonych**.

W tych grupach ryzyko „statystycznego” zaniżenia wyniku w punktowej skali potrzeby wsparcia, przy jednocześnie wysokich barierach w codziennym funkcjonowaniu, jest znaczące i szeroko znane. Utrzymywanie docelowego progu na poziomie 80 punktów **skutkowałoby zatem systemowym, choć pośrednim, ograniczeniem dostępu do asystencji osobistej dla części osób z rzeczywiście znaczną potrzebą wsparcia.**

Obniżenie progu w art. 9 ust. 1 pkt 1 do 70 punktów przywraca większą zgodność projektowanego systemu z zasadą równego traktowania osób z niepełnosprawnościami oraz z celem ustawy, jakim jest zapewnienie wsparcia osobom, których samodzielność jest istotnie ograniczona, a nie wyłącznie osobom z najwyższymi, najbardziej skumulowanymi potrzebami wsparcia. **Ustawodawca nie dysponuje idealnym narzędziem pomiaru „potrzeby wsparcia”, a skala punktowa – jakkolwiek użyteczna – pozostaje znacznym uproszczeniem.**

W takiej sytuacji racjonalne i sprawiedliwe jest **przyjęcie progu, który minimalizuje ryzyko wykluczenia z systemu osób faktycznie potrzebujących asystencji osobistej.**

Zmiana art. 112 porządkuje i dostosowuje przepisy przejściowe do projektowanego docelowego progu 70 punktów. Przewidziano trzystopniowe, rozłożone w czasie, dalsze obniżanie progu, wobec obecnego:

- od dnia 1 stycznia 2029 r. – objęcie uprawnieniem osób z co najmniej 80 punktami oraz osób, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 2 (tj. pozostałych kategorii osób uprawnionych wskazanych w tym przepisie),
- od dnia 1 stycznia 2030 r. – rozszerzenie kręgu uprawnionych o osoby w wieku 18–65 lat z wynikiem co najmniej 75 punktów oraz osoby umieszczone w podmiotach, o których mowa w art. 46 ust. 1,
- od dnia 1 stycznia 2031 r. – pełne dojście do docelowego progu 70 punktów dla osób w wieku 18–65 lat.

Takie ukształtowanie przepisów przejściowych zapewnia spójność systemową między przepisem materialnym (art. 9) a przepisem przejściowym (art. 112) oraz pozwala na stopniowe, przewidywalne poszerzanie katalogu osób uprawnionych. Rozwiązanie to:

- umożliwia administracji publicznej oraz realizatorom asystencji osobistej odpowiednie zaplanowanie i zwiększenie potencjału kadrowego oraz organizacyjnego,
- pozwala na stopniowe zabezpieczenie środków finansowych w ustawie budżetowej,

- ogranicza ryzyko gwałtownego „szczytu” napływu wniosków w jednym roku budżetowym, przy jednoczesnym utrzymaniu docelowego, bardziej sprawiedliwego progu 70 punktów.

Z punktu widzenia skutków finansowych należy podkreślić, że **skutki poprawki ujawnią się dopiero w latach 2030–2031**, a więc z istotnym wyprzedzeniem czasowym, pozwalającym na ich uwzględnienie w kolejnych planach finansowych państwa.

Obniżenie progu z 80 do 70 punktów nie przełoży się wprost na proporcjonalny wzrost kosztów, ponieważ **jedynie część osób z wynikiem w przedziale 70–79 punktów będzie w praktyce korzystała z asystencji osobistej**, a w tej grupie **znaczny odsetek osób będzie korzystał z usług w niewielkim albo umiarkowanym wymiarze godzin**. Według wstępnych szacunków **wzrost kosztów** w stosunku do wariantu z progiem 80 punktów **nie powinien przekroczyć ok. 12–20% licząc od roku 2030 i 2031, będąc rozłożonym na szereg kolejnych lat**.

Projektowana poprawka realizuje w ten sposób cel ustawy o asystencji osobistej, jakim jest stworzenie rzeczywiście dostępnego systemu wsparcia, a równocześnie zachowuje ostrożność finansową i organizacyjną, dzięki etapowemu rozszerzaniu kręgu osób uprawnionych. Jest to rozwiązanie proporcjonalne, uwzględniające potrzebę ochrony praw osób z niepełnosprawnościami, przy racjonalnym gospodarowaniu środkami publicznymi.

Brzmienie poprawki:

- 1) W art. 9 w ust. 1 w pkt 1 liczbę „80” zastępuje się liczbą „70”.
- 2) W art. 112 pkt 4-5 otrzymują brzmienie:
 - “3) 1 stycznia 2029 r. - osoby:
 - a) które ukończyły 18. rok życia do ukończenia 65. roku życia, i które w skali potrzeby wsparcia, o której mowa w art. 4b ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, uzyskały co najmniej 80 pkt,
 - b) o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 2,
 - 4) 1 stycznia 2030 r. - osoby:
 - a) które ukończyły 18. rok życia do ukończenia 65. roku życia, i które w skali potrzeby wsparcia, o której mowa w art. 4b ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, uzyskały co najmniej 75 pkt,
 - b) umieszczone w podmiotach, o których mowa w art. 46 ust. 1
- 3) W art. 112 dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

“1 stycznia 2031 r. - osoby, które ukończyły 18. rok życia do ukończenia 65. roku życia, i które w skali potrzeby wsparcia, o której mowa w art. 4b ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, uzyskały co najmniej 70 pkt,”

Aktualne brzmienie:

Art. 9 ust. 1 pkt 1:

“18. roku życia do ukończenia 65. roku życia, posiadające decyzję ustalającą poziom potrzeby wsparcia, o której mowa w art. 6b3 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, w której poziom potrzeby wsparcia określono na poziomie co najmniej 80 punktów w skali poziomu potrzeby wsparcia, o której mowa w art 4b ust. 3 tej ustawy,”

Art. 112:

“Uprawnione do asystencji osobistej są od dnia:
(...)

3) 1 stycznia 2029 r. – osoby, które ukończyły 18. rok życia do ukończenia 65. roku życia, i które w skali potrzeby wsparcia, o której mowa w art. 4b ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, uzyskały co najmniej 80 pkt,

4) 1 stycznia 2030 r. – osoby:

a) o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 2,

b) umieszczone w podmiotach, o których mowa w art. 46 ust. 1

– posiadające decyzję przyznającą prawo do asystencji osobistej.”

Ważna uwaga:

Jednocześnie uznajemy za niezbędne:

- zapewnienie sprawiedliwego wsparcia również dla osób posiadających mniej niż 70 punktów potrzeby wsparcia.

- rzetelną, kompleksową i zgodną z potrzebami wszystkich grup osób z niepełnosprawnościami - naprawę systemu ustalania poziomu potrzeby wsparcia oraz obiecaną na maj 2024 nowelizację Ustawy o świadczeniu wspierającym.

12. Art. 17. Przywrócenie możliwości samodzielnego wnioskowania o ustalenie prawa do asystencji osobistej przez:

- **osoby ubezwłasnowolnione całkowicie oraz częściowo**
- **osobę stale wspierającą osobę ubezwłasnowolnioną**

Projekt poselski:

- **Poprawka wdrożona.**
- **Brzmienie tożsame z Ustawą rządową w wersji przekazanej na SKRM z 29 kwietnia 2025.**

Koszty poprawki:

Poprawka **bezkosztowa**.

Uzasadnienie:

Przywrócenie możliwości samodzielnego wnioskowania o asystencję osobistą przez osoby ubezwłasnowolnione (całkowicie lub częściowo) oraz osoby je stale wspierające jest wypełnieniem zobowiązań określonych w Konwencji ONZ o Prawach Osób z Niepełnosprawnościami, która gwarantuje prawo do podejmowania decyzji dotyczących własnego życia przy odpowiednim wsparciu. Rozwiązanie to umożliwia tym osobom realne uczestnictwo w procesach decyzyjnych oraz wspiera ich drogę do większej niezależności i deinstytucjonalizacji.

Jednocześnie, z racji na fakt, że dotyczy to ściśle jedynie złożenia wniosku o ustalenie prawa do asystencji osobistej, a zatem czynności, która sama w sobie może się zakończyć dla osoby z niepełnosprawnością jedynie w sposób neutralny albo pozytywny (nigdy negatywny), nie istnieje tutaj zagrożenie dla osób ubezwłasnowolnionych.

Należy również nadmienić, że ustawowe uregulowanie takiego prawa, jako naturalnie *lex specialis* wobec aktualnego brzmienia przepisów kodeksu cywilnego, jest możliwe od strony prawodawczej i legislacyjnej. Analogiczny przepis w jeszcze poważniejszej materii, bo w dot. wnioskowania do sądu (również jako *lex specialis*) zawiera art. 559 kodeksu prawa cywilnego.

Brzmienie poprawki:

“W art. 17:

- 1) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
"Wniosek może złożyć również osoba z niepełnosprawnością, która jest ubezwłasnowolniona całkowicie albo częściowo."
- 2) ust. 2 otrzymuje oznaczenie ust. 3.
- 3) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
"Wniosek może złożyć opiekun prawny lub osoba stale wspierająca osobę z niepełnosprawnością, w tym osobę ubezwłasnowolnioną.""

Aktualne brzmienie:

Art 17 ust. 2:

"Wniosek może złożyć opiekun prawny lub osoba stale wspierająca osobę z niepełnosprawnością."

13. Art. 17. Przywrócenie gwarancji możliwości korzystania przez OzN w toku ustalania prawa do asystencji osobistej ze wsparcia opiekuna prawnego lub osoby stale wspierającej

Projekt poselski:

- **Poprawka wdrożona.**
- **Brzmienie tożsame z wersją Ustawy rządowej z 5 sierpnia 2025.**

Koszty poprawki:

Poprawka **bezkosztowa**.

Uzasadnienie:

Przywrócenie możliwości

Brzmienie poprawki:

"W art. 17 po ust. 3 dodaje się ust. 4:

"Osoba z niepełnosprawnością w toku ustalania prawa do asystencji osobistej, na wszystkich etapach tego postępowania, może korzystać ze wsparcia opiekuna prawnego lub osoby stale wspierającej.""

Aktualne brzmienie:

Brak.

14. Art. 21. Przywrócenie maksymalnie 5-letniego okresu na który jest wydawana decyzja o ustaleniu prawa do asystencji osobistej

Projekt poselski:

Poprawka wdrożona.

Brzmienie tożsame z wersją Ustawy rządowej z 17 września 2025.

Koszty poprawki:

Poprawka mająca pozytywny wpływ na koszt Ustawy, z racji, że zmniejsza o ok. 25-30% koszty ustalania prawa do asystencji osobistej (niepotrzebne przeprowadzanie kolejnych ustaleń w sytuacji, gdy jest pewne, że potrzeby danego użytkownika mogą z czasem jedynie wzrosnąć, np. w przypadku zaniku mięśni), co oznacza oszczędność rzędu do kilkudziesięciu milionów złotych rocznie.

Uzasadnienie:

Przywrócenie maksymalnego okresu dla ważności decyzji wynoszącego 5 lat służy zapewnieniu minimalnej racjonalności wydatkowania środków w zakresie pracy składów ustalających prawo do asystencji osobistej. Również umożliwieniu użytkownikom asystencji podejmowania ważnych zobowiązań życiowych o długoletnich konsekwencjach, dla których prawidłowej realizacji niezbędna jest ciągłość dostępu do asystencji osobistej.

Ponadto tworzy to kolejną absurdalną sytuację, której Polacy niedawno się najsilniej sprzeciwili uznając wydawanie orzeczeń na stałe jako najważniejsza inicjatywa deregulacyjna.

Oznacza to że przyjęcie maksymalnego czasu trwania krótszego niż 5 lat stanowiłoby wprost zaprzeczeniem działań rządu podejmowanych w ramach deregulacji!

Należy zauważyć, że inne kraje europejskie mają okres maksymalny decyzji o prawie do asystencji osobistej wynoszący **od 5 lat aż do wydawania decyzji o charakterze bezterminowym**.

Brzmienie poprawki:

W art. 21 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

“Decyzja przyznająca prawo do asystencji osobistej jest wydawana na okres nie krótszy niż rok i nie dłuższy niż 5 lat.”

Aktualne brzmienie:

Art. 21 ust. 1:

“Decyzja przyznająca prawo do asystencji osobistej jest wydawana na okres nie krótszy niż rok i nie dłuższy niż 3 lat.”

15. Art. 46. Przywrócenie realnej możliwości korzystania z asystencji osobistej (w ograniczonym zakresie) **przez osoby przebywające w DPSach.**

Projekt poselski:

- **Poprawka niewdrożona**, najwyraźniej z powodów czasowych.
- **Do wdrożenia brzmienie z Ustawy rządowej w wersji przekazanej do SKRM, z 29 kwietnia 2025.**

Koszty poprawki:

Poprawka **bezkosztowa**.

Uzasadnienie:

Aktualne, zmienione brzmienie zawarte w art 46 ust. 1 (“pobyt”) jest sprzeczne z innymi przepisami ustawy ([m.in.](#) z art 46 ust. 3) oraz niezgodne z uzasadnieniem (które korzysta z określenia “przebywanie”).

Aktualne brzmienie (“Asystencja osobista nie jest realizowana w czasie **pobytu** użytkownika w:”), nawet przy uwzględnieniu wyjątków z ust. 3, można zinterpretować jako literalne wykluczenie wsparcia użytkownika przez asystenta osobistego poza instytucją, oprócz sytuacji realizowania obowiązków zawodowych.

Z drugiej strony zaś jest ono literalnie sprzeczne z brzmieniem art 47 ust. 1 (“W przypadku **pobytu** użytkownika w podmiotach, o których mowa w art. 46 ust. 1, liczba godzin asystencji osobistej, określona w decyzji przyznającej prawo do asystencji osobistej, ulega pomniejszeniu o 75 %”).

Formalny pobyt w miejscach całodobowego wsparcia nie może być powodem do wykluczenia z możliwości korzystania z asystencji, a jedynie powodować obniżenie liczby godzin z których można korzystać w okresie pobytu. Całkowicie przekreśla to rolę asystencji osobistej jako narzędzia przeciwdziałającego faktycznemu przymusowi zamieszkania OzN w DPS.

Doświadczenia np. Global Coalition on Deinstitutionalization wskazują na kluczową rolę AO w procesie przywracania OzN możliwości zamieszkania we własnym lub współdzielonym mieszkaniu (poza DPS).

Zmiana na słowo "przebywanie" będzie zgodna z ideą tego przepisu, uzasadnieniem oraz resztą przepisów - chodzi o to, że (oprócz kilku wyjątków) z asystencji można korzystać POZA miejscem całodobowego wsparcia.

Brzmienie poprawki:

W art. 46:

- 1) w ust. 1 sformułowanie "pobytu użytkownika w" zastępuje się sformułowaniem "faktycznego przebywania użytkownika na terenie".
- 2) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"Przepisu ust. 1 nie stosuje się do świadczenia czynności asystencji osobistej:

- niezbędnych do umożliwienia użytkownikowi skorzystania z asystencji osobistej poza podmiotem, o którym mowa w ust. 1, w szczególności związanych z opuszczeniem tego podmiotu i powrotem do niego;
- w czasie, gdy użytkownik realizuje obowiązki zawodowe;
- w czasie odwiedzin przez użytkownika osoby przebywającej w podmiotach, o których mowa w ust. 1."

Aktualne brzmienie:

Art. 46. 1:

"Asystencja osobista nie jest realizowana w czasie pobytu użytkownika w:"

Art. 46. 3:

"Przepisu ust. 1 nie stosuje się do świadczenia czynności asystencji osobistej:

- 1) niezbędnych do skorzystania z asystencji osobistej poza podmiotem, o którym mowa w ust. 1;
- 2) gdy użytkownik realizuje obowiązki zawodowe lub odwiedza osobę przebywającą w podmiotach wskazanych w ust. 1."

Art 47 ust. 1:

"W przypadku pobytu użytkownika w podmiotach, o których mowa w art. 46 ust. 1, liczba godzin asystencji osobistej, określona w decyzji przyznającej prawo do asystencji osobistej, ulega pomniejszeniu o 75 %, począwszy od 15. dnia kalendarzowego tego pobytu."

16. Art. 112. Przywrócenie korzystania z AOON przez młodzież w wieku 13-17 lat - od 2028 r.

Projekt poselski:

- **Poprawka wdrożona.**
- **Brzmienie tożsame z wersją Ustawy rządowej z 17 września 2025.**

Koszty poprawki:

Przywrócenie w tym zakresie wersji kosztów ustawy rządowej z 5 sierpnia 2025 r.

Uzasadnienie:

Obecne w aktualnym brzmieniu Ustawy, tak rażące (dopiero od roku 2030 - w przypadku projektu rządowego) opóźnianie możliwości skorzystania z AOON przez młodzież w wieku 13-17, w kluczowym okresie ich życia, jest niesprawiedliwe oraz nieracjonalne również pod kątem finansów państwa.

Podobne działania ukierunkowane na dzieci i młodzież wykazują SROI (społeczną stopę zwrotu z inwestycji) w wysokości co najmniej 3zł za każdą 1 złotówkę wydaną, co sprawia, że ww. poprawka w istocie przyniesie ostatecznie dla państwa oszczędności finansowe. Kluczowy czas w rozwoju młodego człowieka z niepełnosprawnością wymagającą asystencji osobistej to budowanie poczucia niezależności zarówno w tym młodym człowieku jak i w pozostałych członkach jego rodziny, w tym rodzeństwa.

Brzmienie poprawki:

W art. 112 w pkt 2 lit b otrzymuje brzmienie:

“osoby, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 2,”

Aktualne brzmienie:

Art. 112 pkt 2:

“2) 1 stycznia 2028 r.:

a) osoby, które ukończyły 18. rok życia do ukończenia 65. roku życia, i które w skali potrzeby wsparcia, o której mowa w art. 4b ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, uzyskały co najmniej 85 pkt,”

C. Poprawki ważne dla wdrażania ustawy

17. Art. 47. Przywrócenie zasady pomniejszania liczby godzin asystencji osobistej z tytułu rozpoczęcia korzystania z określonych usług lub placówek przez urząd wojewódzki, a nie Realizatora.

Projekt poselski:

- **Poprawka niewdrożona, najwyraźniej z powodów czasowych.**
- **Do wdrożenia brzmienia z Ustawy rządowej w wersji przekazanej do SKRM, z 29 kwietnia 2025.**

Koszty poprawki:

Poprawka **bezkosztowa**, posiadająca w rzeczywistości pozytywny wpływ na całościowe wdrażanie ustawy, w tym koszty, z racji na minimalizację [m.in.](#) ryzyka dochodzenia należności z tytułu podejmowania błędnych decyzji o pomniejszeniu liczby godzin w oparciu o podmiot (Realizator), który nie zapewnia właściwych gwarancji możliwości odwoławczych od decyzji, jak również przez ograniczony zakres dostępnych informacji.

Uzasadnienie:

Obarczenie Realizatora tak poważną odpowiedzialnością i obowiązkiem jakim jest de facto wpływanie na kształt prawa podmiotowego do asystencji osobistej, poprzez zobowiązanie do pomniejszania liczby godzin asystencji osobistej z tytułu rozpoczęcia korzystania z określonych usług lub placówek jest niezasadne i podważa administracyjny charakter wprowadzania zmian w zakresie przyznanego prawa podmiotowego do asystencji.

Naraża również Realizatorów na ponoszenie odpowiedzialności prawnej, w tym finansowej z tytułu braku adekwatnych informacji w zakresie korzystania przez użytkownika z określonych usług lub placówek.

Właściwym podmiotem pomniejszającym liczbę godzin asystencji osobistej powinien być urząd wojewódzki, jako organ administracji, który odpowiada formalnie za ustalenie prawa do asystencji osobistej.

Brzmienie poprawki:

“W art 47 ust. 8 otrzymuje brzmienie:

“Pomniejszenia liczby godzin dokonuje **wojewoda** i zamieszcza informację o zaktualizowanej liczbie godzin w systemie informatycznym, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1, **nie później niż w ciągu 7 dni kalendarzowych od uzyskania informacji** w zakresie korzystania przez użytkownika z pobytu lub usług realizowanych w podmiotach, o których mowa odpowiednio w ust. 1 i 3.”

Aktualne brzmienie:

“Art 47. 8. Pomniejszenia liczby godzin dokonuje Realizator, i zamieszcza informację o zaktualizowanej liczbie godzin w systemie informatycznym, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1, nie później niż do końca miesiąca kalendarzowego, w którym użytkownik korzystał z pobytu lub usług, o którym mowa odpowiednio w ust. 1 i 3.”

18. Art. 47. Przywrócenie zasady przekazywania informacji o rozpoczęciu pobytu lub korzystania z usług przez użytkownika

Projekt poselski:

- **Poprawka niewdrożona, najwyraźniej z powodów czasowych.**
- **Do wdrożenia brzmienie z Ustawy rządowej z wersji przekazanej na SKRM z 29 kwietnia 2025.**

Koszty poprawki:

Poprawka **bezkosztowa**, posiadająca w rzeczywistości pozytywny wpływ na całościowe wdrażanie ustawy, w tym koszty z racji na minimalizację [m.in.](#) ryzyka dochodzenia należności z tytułu podejmowania błędnych decyzji o pomniejszeniu liczby godzin w oparciu o osobę (asystent osobisty) posiadający niekiedy bardzo ograniczony zakres dostępnych informacji o różnych aktywnościach użytkownika.

Uzasadnienie:

Poprawka zmienia art. 47 ust. 9, przywracając zasadę, że to użytkownik jest zobowiązany do przekazywania wojewodzie, za pośrednictwem systemu informatycznego, informacji o pobycie lub korzystaniu z usług, o których mowa w ust. 1 i 3, w określonym terminie, a w wariantcie alternatywnym rozszerza ten obowiązek również na asystenta osobistego.

Celem jest zapewnienie organowi prowadzącemu postępowanie pełnych, pochodzących bezpośrednio od stron zaangażowanych w świadczenie asystencji danych o sytuacji użytkownika, co ogranicza ryzyko błędnego zmniejszania liczby godzin asystencji i późniejszego dochodzenia nienależnie wypłaconych świadczeń.

Poprawka ma charakter bezkosztowy, a jednocześnie sprzyja sprawniejszemu wdrażaniu ustawy poprzez zmniejszenie ryzyka sporów oraz konieczności dochodzenia nienależnie wypłaconych należności.

Brzmienie poprawki:

“W art 47 ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„Użytkownik jest obowiązany do niezwłocznego, **nie później jednak niż w terminie 7 dni kalendarzowych od dnia upływu okresu, o którym mowa w ust. 1 lub 3**, poinformowania **wojewody, za pośrednictwem systemu informatycznego, o którym mowa w art. 6 ust. 1, o pobyście** lub korzystaniu z usług w podmiotach, o których mowa w ust. 1 i 3.”

Alternatywne brzmienie poprawki poselskiej (wariant: obowiązek użytkownika oraz asystenta osobistego):

W art. 47 ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Użytkownik oraz asystent osobisty są obowiązani do niezwłocznego, **nie później jednak niż w terminie 7 dni kalendarzowych od dnia upływu okresu, o którym mowa w ust. 1 lub 3**, poinformowania **wojewody, za pośrednictwem systemu informatycznego, o którym mowa w art. 6 ust. 1, o pobyście** lub korzystaniu z usług w podmiotach, o których mowa w ust. 1 i 3.”

Aktualne brzmienie:

Art. 47 ust. 9:

„Asystent osobisty jest obowiązany do niezwłocznego poinformowania realizatora o rozpoczęciu pobytu lub korzystania z usług w podmiotach, o których mowa w ust. 1 i 3, przez użytkownika.”

19. Art. 56. Zastosowanie zasady proporcjonalności w zakresie stosowania sankcji wykreślenia Realizatora z Rejestru Realizatorów

Koszty poprawki:

Poprawka **bezkosztowa**.

Uzasadnienie:

Proponowana poprawka wprowadza precyzyjne i proporcjonalne kryteria wykreślenia realizatora, eliminując sytuacje, w których drobne formalne błędy (np. pomyłki w rozliczeniach z PFRON, krótkotrwałe zaległości podatkowe czy postępowania egzekucyjne z tytułu drobnych zobowiązań) skutkują automatycznym wykreśleniem organizacji. Dzięki temu użytkownicy i asystenci osobiści nie pozostają nagle bez wsparcia, a sankcje koncentrują się na realnych, rażących naruszeniach jakości usług.

Uzasadnienie publicystyczne:

Wystarczy, że jakaś organizacja pomyli się w zakresie rozliczania wynagrodzeń z PFRON, albo ma postępowanie egzekucyjne np. z telefonii komórkowej (wystarczy nie zauważyć jakiegoś zawiadomienia, np. w ramach Elektronicznego Postępowanie Upominawczego i sprawa może b. szybko wejść w proces egzekucji, niekiedy to tylko 2 miesiące) lub w zakresie podatku z US

i... musi zostać z automatu wykreślona z Rejestru.

W efekcie... Użytkownik i AOON zostają na lodzie.

Brzmienie poprawki:

„Art. 56 otrzymuje brzmienie:

„Wojewoda wykreśla realizatora z Rejestru realizatorów w przypadku:

- 1) rażącego naruszenia obowiązków określonych w art. 61 pkt 3, polegającego na:
 - a) zaprzestaniu realizowania asystencji osobistej bez uzasadnionego powodu i bez zgody użytkownika,
 - b) systematycznym nierealizowaniu asystencji osobistej w wymiarze określonym w decyzji,
 - c) braku zapewnienia zastępstwa przez okres dłuższy niż 14 dni;

- 2) wielokrotnym naruszeniu obowiązków określonych w art. 61 (inne niż pkt 3), jeżeli:
 - a) realizator otrzymał co najmniej dwie decyzje o nałożeniu kar administracyjnych na podstawie art. 101,
 - b) realizator nie usunął naruszeń w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania wojewody,
 - c) naruszenia dotyczą finansowania, ubezpieczeń lub braku koordynatora asystencji osobistej;
- 3) uniemożliwienia przeprowadzania kontroli lub aktywnego utrudniania czynności kontrolnych;
- 4) na wniosek realizatora;
- 5) w następstwie wykreślenia organizacji będącej realizatorem z właściwego rejestru organizacji, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 1;
- 6) trwałego niespełniania warunków określonych w art. 52 ust. 1 pkt 2, w szczególności:
 - a) zaciągnięcia zaległości w podatkach lub składkach (po bezskutecznym upływie terminu do zapłaty),
 - b) skazania członka zarządu za przestępstwo,
 - c) braku zasobów organizacyjnych do świadczenia usług.””

Aktualne brzmienie:

”Art. 56. Wojewoda wykreśla realizatora z Rejestru realizatorów w przypadku:

- 1) naruszenia przez realizatora obowiązków określonych w art. 61;
- 2) uniemożliwienia przeprowadzania kontroli;
- 3) na wniosek realizatora;
- 4) w następstwie wykreślenia organizacji będącej realizatorem z właściwego rejestru organizacji, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 1;
- 5) niespełniania przez realizatora wymagań określonych w art. 52 ust. 1 pkt 2, jeżeli dotyczy.”

20. Art. 86. Przywrócenie zasady ogłaszania przez powiaty publicznie, odpowiednio wcześniej przed ostatecznym terminem na otwarcie naboru dla gmin/NGO - który sposób realizacji jest planowany (czy w ogóle i ew. w jaki sposób będą powierzać realizację asystencji, w tym czy w podziale na rodzaje niepełnosprawności itd.) oraz przywrócenie zakazu wymagania lub premiowania przez powiaty wkładu własnego organizacji pozarządowej.

Projekt poselski:

- **Poprawka niewdrożona, najwyraźniej z powodów czasowych.**
- **Do wdrożenia brzmienie z Ustawy rządowej z wersji przekazanej na SKRM z 29 kwietnia 2025.**

Koszty poprawki:

Poprawka **bezkosztowa**, posiadająca w rzeczywistości pozytywny wpływ na całościowe wdrażanie ustawy, w tym całościowe koszty.

Uzasadnienie:

Poprawka przywraca **obowiązek wczesnego, publicznego informowania przez powiat o planowanym sposobie realizacji prawa do asystencji osobistej** (w tym o zamiarze powierzenia zadań gminom lub podmiotom z art. 52 ust. 1), z odpowiednim wyprzedzeniem względem naboru realizatorów. Ma to **kluczowe znaczenie z uwagi na minimalny trzyletni okres powierzenia realizacji asystencji osobistej, który z jednej strony gwarantuje stabilność, jednakże wiąże się też z długoterminowymi konsekwencjami organizacyjnymi i finansowymi zarówno dla powiatów, jak i dla gmin oraz organizacji pozarządowych.**

Wczesne ogłoszenie planowanego modelu realizacji asystencji osobistej pozwala potencjalnym realizatorom i stronie społecznej na podjęcie merytorycznego dialogu z powiatem co do optymalnego sposobu zapewnienia asystencji (co jest już aktualnie bardzo dobrą praktyką części samorządów w ramach programu "Asystent osobisty", jednakże powinno być ustawowym standardem), a następnie rzetelne przygotowanie ofert oraz urealnienie planowania kadrowego i organizacyjnego.

Doprecyzowanie zasad ogłaszania naboru i harmonogramu rozstrzygnięcia wzmacnia transparentność procedur, ogranicza ryzyko opóźnień i zapewnia wystarczający czas na przygotowanie oraz wdrożenie powierzonych zadań przed kolejnym okresem realizacji. Służy to stabilności świadczenia usług asystencji osobistej oraz ciągłości wsparcia dla użytkowników, dla których zmiana realizatora lub modelu organizacyjnego ma bezpośredni wpływ na codzienne funkcjonowanie.

Jednocześnie przywrócenie zakazu wymagania lub premiowania wkładu własnego realizatorów zapobiega ryzyku przerzucania na organizacje pozarządowe ukrytych kosztów obsługi i koordynacji asystencji (w szczególności w formie wkładu osobowego), co szczególnie przy niskich poziomach kosztów obsługi mogłoby de facto wykluczyć z naboru organizacje o mniejszych zasobach finansowych, w tym lokalne, wyspecjalizowane podmioty. Poprawka wzmacnia konkurencję przede wszystkim jakością oferowanego wsparcia, doświadczeniem w pracy z osobami z niepełnosprawnościami i rzetelnością organizacyjną, zamiast zdolności do finansowego „dokładania” do zadania. Sprzyja to równemu dostępowi różnych podmiotów do naboru oraz lepszemu ukierunkowaniu środków publicznych na zapewnienie wysokiej jakości, stabilnego wsparcia użytkownikom asystencji osobistej.

Należy również podkreślić, że zaproponowana poprawka przywraca wcześniejsze brzmienie projektu rządowej ustawy o asystencji osobistej, zawarte w ramach projektu przekazanego Stały Komitet Rady Ministrów w dniu 29 kwietnia 2025 r.

Brzmienie poprawki:

„Art 86 otrzymuje brzmienie:

„1. Na co najmniej osiem miesięcy przed planowanym rozpoczęciem kolejnego okresu realizacji prawa do asystencji osobistej, powiat informuje o planowanym sposobie realizacji tego prawa w kolejnym okresie realizacji, w szczególności poprzez zamieszczenie informacji:

- 1) w Biuletynie Informacji Publicznej,
- 2) na swojej stronie internetowej oraz
- 3) w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1
– ze wskazaniem informacji, o których mowa w art. 86 ust. 2, w szczególności czy planowane jest zawarcie przez powiat porozumienia w sprawie powierzenia zadań z zakresu asystencji osobistej gminom lub powierzania tych zadań podmiotom, o których mowa w art. 52 ust. 1.
2. Planowany sposób realizacji, o którym mowa w ust. 1 może ulec zmianie w przypadku zaistnienia uzasadnionych okoliczności, w szczególności uzyskania przez powiat informacji o możliwości zapewniania asystencji osobistej w sposób wskazany w art. 82 ust. 4.
3. Powiat, nie później niż na 6 miesięcy przed rozpoczęciem kolejnego okresu realizacji asystencji osobistej, ogłasza nabór realizatorów wpisanych do Rejestru realizatorów.
4. Ogłoszenie o naborze zawiera w szczególności informacje o:
 - 1) podmiotach uprawnionych do składania wniosków;
 - 2) rodzaju zadań powierzonych do realizacji;
 - 3) szacowanej wysokości środków przeznaczonych na realizację zadania;
 - 4) trybie składania wniosków;
 - 5) kryteriach i sposobie oceny wniosków;
 - 6) terminie i warunkach realizacji powierzonych zadań;
 - 7) warunkach przekazania środków i szacowanej maksymalnej wysokości dla danego podmiotu;
 - 8) terminie i miejscu składania wniosków;
 - 9) terminie rozpatrzenia wniosków.

5. Kryteria wyboru realizatora lub realizatorów asystencji osobistej nie mogą obejmować wnoszenia wkładu własnego do realizacji zadania;”
6. Powiat informuje o naborze realizatorów w Biuletynie Informacji Publicznej.
7. Nabór realizatorów trwa nie krócej niż 30 dni kalendarzowych.
8. Ogłoszenie wyników naboru następuje nie później niż 45 dni kalendarzowych od dnia zakończenia naboru, jednak nie później niż na 3 miesiące przed rozpoczęciem kolejnego okresu realizacji asystencji osobistej. Powiat zawiera porozumienia z wybranymi w naborze realizatorami.
9. Powierzenie realizacji asystencji osobistej następuje na okres minimalnie 3 lat.””

Aktualne brzmienie:

Art 86:

- ”1. Powiat, nie później niż na 6 miesięcy przed rozpoczęciem kolejnego okresu realizacji asystencji osobistej, ogłasza nabór realizatorów wpisanych do Rejestru realizatorów.
2. Ogłoszenie o naborze zawiera w szczególności informacje o:
- 1) podmiotach uprawnionych do składania wniosków;
 - 2) rodzaju zadań powierzonych do realizacji;
 - 3) szacowanej wysokości środków przeznaczonych na realizację zadania;
 - 4) trybie składania wniosków;
 - 5) kryteriach i sposobie oceny wniosków;
 - 6) terminie i warunkach realizacji powierzonych zadań;
 - 7) warunkach przekazania środków i szacowanej maksymalnej wysokości dla danego podmiotu;
 - 8) terminie i miejscu składania wniosków;
 - 9) terminie rozpatrzenia wniosków.
3. Powiat informuje o naborze realizatorów w Biuletynie Informacji Publicznej.
4. Nabór realizatorów trwa nie krócej niż 30 dni kalendarzowych.
5. Ogłoszenie wyników naboru następuje nie później niż 45 dni kalendarzowych od dnia zakończenia naboru, jednak nie później niż na 3 miesiące przed rozpoczęciem kolejnego okresu realizacji asystencji osobistej. Powiat zawiera porozumienia z wybranymi w naborze realizatorami.
6. Powierzenie realizacji asystencji osobistej następuje na okres minimalnie 3 lat.”

21. Art. 115. Przywrócenie bezpieczników czasowych w zakresie powierzania realizacji asystencji przez powiaty gminom i NGO dla pierwszego, krytycznego okresu realizacji asystencji (kwiecień - grudzień 2027)

Projekt poselski:

- **Poprawka niewdrożona, najwyraźniej z powodów czasowych.**
- **Należy przywrócić brzmienie z wersji Ustawy rządowej z 5 sierpnia 2025.**

Koszty poprawki:

Poprawka **bezkosztowa**, posiadająca w rzeczywistości pozytywny wpływ na całościowe wdrażanie ustawy, w tym całościowe koszty.

Uzasadnienie:

Projektowana poprawka przywraca w przepisie przejściowym na rok 2027 rozwiązania czasowe odpowiadające ogólnym zasadom z art. 86, w tym obowiązek odpowiednio wczesnego poinformowania o planowanym sposobie realizacji asystencji osobistej oraz przeprowadzenia naboru realizatorów, gdy powiat planuje powierzenie świadczenia usług gminom lub organizacjom pozarządowym.

Obecne brzmienie art. 115 wyłącza stosowanie tych ogólnych terminów w pierwszym, kluczowym roku funkcjonowania systemu, co zwiększa ryzyko opóźnień po stronie powiatów oraz braku gotowości gmin i organizacji pozarządowych do rozpoczęcia realizacji usług od początku 2027 r.

Przywrócenie szczegółowych „bezpieczników czasowych” w okresie przejściowym zapewnia przejrzystość działań powiatów, umożliwia realizatorom odpowiednie przygotowanie organizacyjne i kadrowe oraz wzmacnia bezpieczeństwo użytkowników asystencji osobistej w fazie startowej systemu.

Poprawka ma charakter porządkujący i zabezpieczający, pozostaje bezkosztowa dla sektora finansów publicznych, a jednocześnie sprzyja sprawnemu i terminowemu uruchomieniu usług asystencji osobistej w skali kraju.

Brzmienie poprawki:

„Art. 115 otrzymuje brzmienie:

„W zakresie sposobu realizacji prawa do asystencji osobistej przez powiat w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2027 r.:

- 1) powiat, nie później niż z dniem 15 sierpnia 2026 r., informuje na swojej stronie internetowej, w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu powiatowego, czy jest planowane:
 - a) powierzanie realizacji asystencji osobistej realizatorom wpisanym do Rejestru realizatorów;
 - b) zawieranie porozumienia z gminą lub gminami na realizację asystencji osobistej.
- 2) w przypadku powierzania przez powiat realizacji asystencji osobistej realizatorom wpisanym do Rejestru realizatorów:
 - a) powiat, nie później niż z dniem 30 września 2026 r., ogłasza nabór realizatorów wpisanych do Rejestru realizatorów;
 - b) nabór na realizację asystencji osobistej trwa nie krócej niż 30 dni kalendarzowych;
 - c) ogłoszenie wyników naboru następuje nie później niż 45 dni kalendarzowych od dnia zakończenia naboru, jednak nie później niż z dniem 15 grudnia 2026 r.
 - d) powiat zawiera porozumienia z wybranymi w naborze realizatorami.””

Aktualne brzmienie:

Art. 115:

„1. W zakresie sposobu realizacji prawa do asystencji osobistej przez powiat w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2027 r. powiat, nie później niż z dniem 15 kwietnia 2026 r., informuje na swojej stronie internetowej, w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu powiatowego, czy jest planowane powierzanie realizacji asystencji osobistej podmiotom, o których mowa w art. 52 ust. 1.

2. Do realizacji prawa do asystencji osobistej przez powiat w 2027 r. nie stosuje się terminów określonych w art. 86.”

22. Art. 114 i 125. Poprawienie przepisów przejściowych i końcowych:

- a. Art. 114. wskazujących okresy w których dana grupa osób** (np. osoby mające co najmniej 85 punktów potrzeby wsparcia) **może złożyć wniosek o ustalenie prawa do asystencji osobistej**
- b. Art. 125 pkt 3. przywrócenie właściwego vacatio legis dla powstania systemu informatycznego do zarządzania asystencją**

- A. Art. 114. wskazujących okresy w których dana grupa osób** (np. osoby mające co najmniej 85 punktów potrzeby wsparcia) **może złożyć wniosek o ustalenie prawa do asystencji osobistej**

Koszty poprawki:

Poprawka **bezkosztowa**, mająca w istocie pozytywny wpływ na koszt Ustawy, z racji, że wyklucza możliwość składania wniosków, które i tak mogą stracić ważność przed możliwością skorzystania z przyznanego uprawnienia do asystencji osobistej.

Uzasadnienie:

Aktualne brzmienie powoduje, że wszystkie osoby mają możliwość składać wnioski od 1 stycznia 2027 r., niezależnie od tego kiedy faktycznie będą mogli zacząć korzystać z asystencji. Np. osoby mające 80-84 punkty potrzeby wsparcia mogą składać wnioski o asystencję już od 1 stycznia 2027, nawet pomimo tego, że będą mogli skorzystać z asystencji dopiero od 2030 roku.

Nie tylko wprowadza te osoby w błąd i powoduje, że decyzja o AOON do czasu skorzystania z niej - może już przestać obowiązywać, ale też stworzy absurdalnie duże kolejki do ustalania prawa co wykluczy osoby które miały skorzystać z asystencji jeszcze w 2027.

Poprawka:

Umożliwienie składania wniosków o ustalenie prawa do asystencji osobistej na 4 miesiące przed czasem otwarcia możliwości korzystania z asystencji osobistej, np.:

dla osób, które mogą korzystać z asystencji osobistej od 1 stycznia 2028 - możliwość składania wniosków o ustalenie prawa do asystencji osobistej od 1 września 2027.

Aktualne brzmienie:

Art. 114:

“Wnioski o ustalenie prawa do asystencji osobistej złożone:

- 1) do dnia 30 czerwca 2027 r. rozpatruje się nie później niż w terminie 120 dni od dnia złożenia wniosku;
- 2) od dnia 1 lipca 2027 r. do dnia 30 czerwca 2028 r. rozpatruje się nie później niż w terminie 90 dni od dnia złożenia wniosku;
- 3) od dnia 1 lipca 2028 r. do dnia 30 czerwca 2029 r. rozpatruje się nie później niż w terminie 60 dni od dnia złożenia wniosku.”

B. Art. 125 pkt 3. przywrócenie właściwego vacatio legis dla powstania systemu informatycznego do zarządzania asystencją

Koszty poprawki:

Poprawka bezkosztowa, mająca w istocie pozytywny wpływ na koszt Ustawy, z racji, że wyklucza możliwość składania wniosków, które i tak mogą stracić ważność przed możliwością skorzystania z przyznanego uprawnienia do asystencji osobistej.

Uzasadnienie:

Przywrócenie uzgodnionego i zaakceptowanego okresu vacatio legis, zgodnego z brzmieniem ustawy z 5 sierpnia 2025 r.

Brak wdrożenia poprawki oznacza poważne ryzyko braku możliwości rozpoczęcia świadczenia asystencji osobistej w założonym czasie (kwiecień 2027).

Brzmienie poprawki

“W art. 125 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

“art. 6 ust. 1 i art. 7, które wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca przypadającego w 14 miesiącu od dnia ogłoszenia.””

Aktualne brzmienie:

Art. 125 pkt 3:

„art. 6 ust. 1 i art. 7, które wchodzi w życie po upływie 14 miesięcy od dnia ogłoszenia.”

D. Poprawki poprawiające jakość działania systemu

23. Art. 7. Wpisanie wprost w ramach Ustawy że system zarządzania asystencją będzie również dostępny poprzez aplikację z dostępem offline

Koszty poprawki:

Poprawka **bezkosztowa** (powinno to być jedno z podstawowych założeń systemu), posiadająca w rzeczywistości pozytywny wpływ na całościowe wdrażanie ustawy, w tym koszty, z racji na to, że zmniejsza liczbę sytuacji, w której koordynator musiałby wybrać się do osobiście do miejsca zamieszkania użytkownika, aby rozwiązać problem związany z wykluczeniem cyfrowym.

Uzasadnienie:

Poprawka jest niezbędną odpowiedzią na realne wykluczenie cyfrowe (w zakresie zasięgu, jakości oraz stabilności dostępu do sieci internetowej) wielu mieszkańców Polski, które może stać się w innym wypadku powodem braku działania ustawy w istotnej części miejscowości i obszarów.

Brzmienie poprawki:

„W art. 7 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„Zakład Ubezpieczeń Społecznych tworzy, rozbudowuje, dostosowuje i utrzymuje system teleinformatyczny, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1, oraz zapewnia funkcjonowanie tego systemu, w tym możliwość korzystania z jego funkcjonalności za pośrednictwem aplikacji, również w przypadku braku dostępu do systemu teleinformatycznego, o którym mowa w zdaniu pierwszym. Dane wprowadzone w takim trybie są przekazywane do tego systemu niezwłocznie po przywróceniu dostępu do tego systemu.””

Aktualne brzmienie:

Art. 7 ust. 1:

„Zakład Ubezpieczeń Społecznych tworzy, rozbudowuje, dostosowuje i utrzymuje system teleinformatyczny, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1, oraz zapewnia funkcjonowanie tego systemu.”

24. Art. 11. Przywrócenie maksymalnej liczby godzin doradztwa wzajemnego na max 10 godzin na półrocze (zmniejszone w wersji z 29.08.2025 do max 5h na półrocze).

Projekt poselski:

- **Poprawka niewdrożona.**
- **Należy wdrożyć brzmienia z wersji Ustawy rządowej z 5 sierpnia 2025.**

Koszty poprawki:

Poprawka **marginalnie kosztowna (ok. 0,01% kosztów ustawy)**, przywrócenie w tym zakresie wersji kosztów ustawy rządowej z 5 sierpnia 2025 r.

Uzasadnienie:

Maksymalny limit wsparcia doradców wzajemnych wynoszący 5h na półrocze w nielicznych, ale ważnych sytuacjach może być zbyt niski i należy przywrócić pierwotne założenie maksymalnego limitu wynoszącego 10h na półrocze. Usługa asystencji osobistej w pierwszych latach po przyjęciu ustawy wciąż stanowić będzie dla większości użytkowników nową formę wsparcia, z której wcześniej nie mogły korzystać. Mimo stopniowego wzrostu liczby osób korzystających z asystencji osobistej finansowanych z Funduszu Solidarnościowego, nadal przeważająca liczba osób potrzebujących tego wsparcia - nie korzysta z niego (do rozważenia powołanie się na raport NIK z 2022).

Brzmienie poprawki:

"W art. 11 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"Użytkownikowi przysługuje prawo do korzystania z doradztwa wzajemnego w wymiarze nie większym niż **10** godzin w każdym półroczu roku kalendarzowego."

Aktualne brzmienie:

Art. 11 ust. 1:

"Użytkownikowi przysługuje prawo do korzystania z doradztwa wzajemnego w wymiarze nie większym niż 5 godzin w każdym półroczu roku kalendarzowego."

25. Art. 40. Podwyższenie liczby przysługujących godzin superwizji do 12h na półrocze

Koszty poprawki:

Poprawka marginalnie kosztowna (ok. 0,01% kosztów ustawy).

Uzasadnienie:

Superwizja ma charakter fakultatywny. W żadnym z zawodów, które się superwizują (np. pracownicy socjalni) nie ma sytuacji nadużywania dostępu do superwizji, zaś sztuczne jej ograniczanie do niskich wartości uderza w jej skuteczność.

Standardowo superwizja jest realizowana 1 raz w miesiącu w takich interwałach czasowych trwa nie krócej niż 2 godziny.

Wyjątkowo superwizja może być realizowana raz na 2 miesiące, jednakże przy takich interwałach czasowych to czas trwania 1 sesji musi być odpowiednio dłuższy.

Brzmienie poprawki:

W art. 40 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

"korzystania z superwizji asystencji osobistej w wymiarze do **12** godzin w każdym półroczu roku kalendarzowego"

Aktualne brzmienie:

Art. 40 pkt 4:

"korzystania z superwizji asystencji osobistej w wymiarze do 6 godzin w każdym półroczu roku kalendarzowego"

26. Art. 49. Wdrożenie publicznych rankingów jakości świadczenia asystencji osobistej usług na bazie ewaluacji z realizacji asystencji osobistej przez Realizatora ze strony użytkowników, asystentów, koordynatorów.

→ Wdrożenie na bazie wyników w ramach systemu ewaluacji.

→ Uwzględnienie jako podstawy kontroli

Koszty poprawki:

Poprawka **bezkosztowa**.

Uzasadnienie:

Publiczne rankingi jakości są najlepszym papierkiem lakmusowym zadowolenia z usług, w tym publicznych, są sygnałem o poziomie jakości usługi i powinny być stosowane wszędzie tam, gdzie mamy do czynienia z czynnikiem ludzkim i usługami na rzecz drugiego człowieka.

Brzmienie poprawki:

“W art. 49:

1) ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, na podstawie danych zebranych z ewaluacji świadczenia asystencji osobistej, o której mowa w ust. 8:

- 1) dokonuje analizy jakości asystencji osobistej;
- 2) wskazuje na nieprawidłowości, jeżeli takie wystąpiły, oraz rodzaje działań naprawczych, które należy zastosować;
- 3) opracowuje publicznie dostępne zbiorcze zestawienia, w tym ocenę jakości świadczenia asystencji osobistej przez asystentów osobistych oraz realizacji asystencji osobistej przez realizatorów, z uwzględnieniem wyników ewaluacji dokonanej przez użytkowników, asystentów osobistych i koordynatorów asystencji osobistej, oraz udostępnia te zestawienia i rankingi w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1;
- 4) przekazuje informacje, o których mowa w pkt 1–3, wojewodom za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1.”

2) ust. 11 otrzymuje brzmienie:

“Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób realizacji ewaluacji świadczenia asystencji osobistej, w tym sposób opracowywania oraz udostępniania zbiorczych zestawień, o których mowa w ust. 10 pkt 3, mając na względzie konieczność zagwarantowania wysokiej jakości i właściwego poziomu bezpieczeństwa świadczenia asystencji osobistej oraz ochrony danych osobowych.”

Aktualne brzmienie:

Art. 49:

“(…)

10. Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych na podstawie danych zebranych z ewaluacji świadczenia asystencji osobistej dokonuje analizy jakości asystencji osobistej, wskazuje na nieprawidłowości, jeżeli takie wystąpiły, oraz wskazuje na rodzaje działań naprawczych, które należy zastosować, i przekazuje te informacje wojewodom za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1.

11. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób realizacji ewaluacji świadczenia asystencji osobistej, mając na względzie

konieczność zagwarantowania wysokiej jakości i właściwego poziomu bezpieczeństwa świadczenia asystencji osobistej.”

27. Art. 61. Adekwatne wsparcie asystencji na zapleczu:

Przywrócenie gwarancji właściwej jakości koordynacji i wsparcia koordynatora:

→ maksymalna liczba użytkowników przypadająca na **1 koordynatora: 30 użytkowników**

→ **średnio nie mniej niż 5 godzin pracy koordynatora miesięcznie na użytkownika**

Projekt poselski:

- **Poprawka niewdrożona najwyraźniej przez pomyłkę, pomimo publicznych obietnic.**
- **Należy przywrócić brzmienie tożsame z wersją Ustawy rządowej z 5 sierpnia 2025**
 - **1 koordynator na 30 użytkowników**
 - **poprawione brzmienie dot. liczby godzin pracy koordynatora**

Koszty poprawki:

Poprawka **bezkosztowa**. Przywrócenie wymagań jakościowych, które były założone w wersji ustawy rządowej z 5 sierpnia 2025 r.

Uzasadnienie:

Nastąpiła drastyczna zmiana:

Podwójne obniżenie jakości koordynacji - z 1 koordynatora na 30 użytkowników na 1 koordynatora na 60 użytkowników + 90 asystentów według OSR.

Czyli 1 koordynator na łącznie 150 ludzi!

Zwiększona maksymalna liczba użytkowników przypadających na 1 koordynatora czyni bardzo trudnym dbanie o jakość usług, bieżący kontakt z OzN i asystentami, monitorowanie jakości i terminowości usług w miejscach, gdzie są realizowane; podejmowanie działań naprawczych w razie istotnych trudności w relacji między OzN a asystentem, a wreszcie skuteczne reagowanie na brak rzetelności realizacji usług.

Należy przywrócić brzmienie dotychczasowe oparte na realnych danych świadczenia wsparcia oraz wniosków wynikających z pilotażu asystencji osobistej.

Brzmienie poprawki:

“W art. 61 w ust. 1 w pkt 10 lit b otrzymuje brzmienie:

“Na jednego użytkownika przypada średnio nie mniej niż 5 godzin pracy koordynatora w miesiącu, przy czym jeden koordynator nie może być przypisany do większej liczby użytkowników niż 30.””

Aktualne brzmienie:

Art 61. ust. 1 pkt 10 lit b:

“jeden koordynator asystencji osobistej nie mógł być przypisany do większej liczby użytkowników niż 60,”

28. Art. 66. Urealnienie zakresu zadań koordynatora asystencji osobistej oraz Realizatora:

Wpisanie w zakres zadań koordynatora w Ustawie czynności, które de facto będzie realizował, które są wpisane w zakres działań Realizatora, ale nie zostały zapisane wśród zadań koordynatora.

Koszty poprawki:

Poprawka bezkosztowa.

Uzasadnienie:

Jest bardzo ważne, aby precyzyjnie określić zakres zadań koordynatora, ponieważ zapobiegnie to dowolnym interpretacjom powiatów / Realizatorów i nie dopuści do sytuacji, gdy koordynator nie będzie wykonywał jakiegoś zadania istotnego dla funkcjonowania systemu.

Każdy koordynator w każdym powiecie musi mieć dokładnie ten sam, dokładnie określony i zgodny z rzeczywistymi potrzebami zakres obowiązków, aby wszystkie przewidziane zadania rzeczywiście były wykonywane, co bezpośrednio wpłynie na jakość wsparcia i usprawni proces realizacji ustawy.

Poprawka:

Uzupełnienie zakresu zadań koordynatora:

- a.** 5) zatwierdza w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1:
 - i. a) ewidencję godzin świadczenia asystencji osobistej,
 - ii. b) ewidencję urlopów udzielanych asystentom osobistym,
- b.** 12) organizuje mediacje między użytkownikiem a asystentem osobistym;
- c.** 13) wspiera użytkownika w wyborze asystenta osobistego zgodnie z indywidualnymi potrzebami, na jego wniosek;
- d.** 15) organizuje z Rejestru asystentów zastępstwo za asystenta osobistego na czas korzystania przez niego ze zwolnień lekarskich, urlopów i innych okoliczności uniemożliwiających mu świadczenie asystencji osobistej;
- e.** 16) zapewnia możliwość podnoszenia kompetencji asystentów osobistych, w tym przez umożliwienie im udziału w szkoleniach specjalistycznych;
- f.** 17) monitoruje, zapewnia ewaluację i kontroluje jakość asystencji osobistej świadczonej przez asystentów osobistych, których zatrudnia, również w miejscu świadczenia asystencji osobistej;
- g.** 18) monitoruje i rejestruje wypadki związane ze świadczeniem asystencji osobistej;
- h.** 19) organizuje instruktaż specjalistyczny i szkolenie z pierwszej pomocy dla asystentów osobistych.

Uzupełnienie zadań Realizatora, które i tak będzie musiał realizować:

- i.** rekrutuje asystentów osobistych
- j.** przedstawia użytkownikom kandydatów na asystentów osobistych,
- k.** pomaga przy rozliczaniu się elektronicznym przez użytkowników (część użytkowników, w szczególności na terenach wiejskich, będzie wymagała, szczególnie na początku, bezpośredniego wsparcia koordynatora na miejscu, czyli aby koordynator do nich przyjechał)

Aktualne brzmienie:

Art. 66:

„Koordynator asystencji osobistej:

- 1) współuczestniczy z osobą uprawnioną do asystencji osobistej i asystentem osobistym w określaniu warunków kontraktu;
- 2) może, za zgodą użytkownika, uczestniczyć w zindywidualizowanym instruktażu;
- 3) zatwierdza raport, o którym mowa w art. 80 ust. 1;
- 4) organizuje mediację między użytkownikiem a asystentem osobistym;

- 5) kieruje asystentów osobistych na szkolenia oraz instruktaż specjalistyczny, o których mowa w art. 26 ust. 3;
- 6) w razie potrzeby wspiera użytkownika oraz asystenta osobistego w zakresie realizacji obowiązków związanych z raportowaniem świadczenia asystencji osobistej oraz w zakresie korzystania z systemu informatycznego, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1;
- 7) dokonuje ewaluacji świadczenia asystencji osobistej;
- 8) sporządza protokół z ewaluacji świadczenia asystencji osobistej;
- 9) wykonuje inne zadania realizatora określone w art. 61.”

29. Art. 82. Wdrożenie wzoru umowy pomiędzy powiatem a NGO na realizację Asystencji osobistej oraz cyfryzacja procesu zawierania umów pomiędzy powiatem a NGO - w ramach systemu Zarządzania AOON

Wzór obowiązuje zarówno w przypadku wyboru NGO przez użytkownika, jak i powierzania zadania przez Powiat.

Koszty poprawki:

Poprawka **bezkosztowa**, posiadająca w rzeczywistości pozytywny wpływ na całościowe wdrażanie ustawy, w tym koszty, z racji na wprowadzenie jednolitego wzorca umów, niwelującego dodatkowe koszty przygotowywania przez samorządy osobnych umów. Ponadto niweluje ryzyko nieświadomego zastosowania brzmień umów potencjalnie sprzecznych z postanowieniami ustawy, wobec czego zwiększa pewność działania zarówno powiatów jak i NGO.

Uzasadnienie:

Wdrożenie jednolitego wzoru umowy ułatwi realizację zarówno dla powiatów jak i NGO, a jednocześnie wykluczy sytuacje gdy na terenie kraju będą stosowane radykalnie różne umowy oraz wymagania wobec realizatorów.

Z kolei brak zapewnienia pełnej cyfryzacji może spowodować faktyczny paraliż realizacji Asystencji osobistej, z racji na fakt, że każda zmiana w decyzji któregośkolwiek z użytkowników będzie powodować konieczność aneksowania umowy między powiatem a NGO, a zatem taka konieczność może być w każdym miesiącu (a jeden większy powiat może mieć nawet kilkadziesiąt i więcej takich umów).

Brzmienie poprawki:

- 1) W art 82 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Powierzanie, o którym mowa w ust. 4 pkt 1 i ust. 5, następuje na podstawie umowy zawieranej w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1, według wzoru określonego w przepisach wydanych na podstawie ust. 11.”

- 2) W art 82 dodaje się ust. 11 w brzmieniu:

“Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, wzór umowy, o której mowa w ust. 6, uwzględniając potrzebę:

- zapewnienia jednolitych na obszarze kraju warunków powierzania realizacji asystencji osobistej, o którym mowa w ust. 4 pkt 1 i ust. 5;
- przejrzystego i jednoznacznego określenia praw i obowiązków stron umowy oraz wymagań wobec realizatora asystencji osobistej;
- efektywnego przekazywania środków oraz zapewnienia płynności finansowania realizacji asystencji osobistej.”

Aktualne brzmienie:

Art 82 ust. 6:

"Powierzenie, o którym mowa w ust. 4 pkt 1 i ust. 5, następuje na podstawie umowy."

30. Art. 83. Przywrócenie realnego wsparcia dla OzN w złożeniu wniosku o Asystencję przez powiat w miejscu zamieszkania OzN - na wniosek osoby.

Projekt poselski:

- **Poprawka wdrożona.**
- **Brzmienie tożsame z wersją Ustawy rządowej przekazanej na SKRM z 29 kwietnia 2025.**

Koszty poprawki:

Poprawka **bezkosztowa**. Środki na ten cel są w dalszym ciągu założone w ramach OSR projektu, jednakże bez poprawki nie zostaną one efektywnie wydatkowane.

Uzasadnienie:

Zmienione brzmienie przepisu sprawia, że w radykalnej większości miejsc wsparcie w złożeniu wniosku w miejscu zamieszkania OzN będzie fikcją.

Powód:

Dotychczasowe brzmienie przepisów osobno wskazywało na wsparcie powiatu w złożeniu wniosku w siedzibie oraz osobno wsparcie w miejscu zamieszkania i pobytu.

W tym drugim przypadku, jeśli wniosek był umotywowany wykluczeniem komunikacyjnym to powiat miał obowiązek wesprzeć osobę w złożeniu wniosku w miejscu zamieszkania lub pobytu - więc nie było jak zmusić osoby do przyjechania do urzędu - trzeba było pojechać do osoby.

W aktualnej wersji to powiat wyznacza miejsce wsparcia osoby (siedziba powiatu lub inne wyznaczone przez powiat miejsce, miejsce zamieszkania lub pobytu osoby) i de facto może zmusić osobę do przyjazdu. Jeśli zaś nie przyjedzie - to będzie wina OzN. Fikcyjna opcja zgodnie z prawem teoretycznie bowiem była.

Brzmienie poprawki:

Art. 83 otrzymuje brzmienie:

"1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zapewnia osobie z niepełnosprawnością w oddziałach Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dostęp do środków technicznych umożliwiających złożenie wniosku o przyznanie prawa do asystencji osobistej oraz zapewnia pomoc w złożeniu tego wniosku drogą elektroniczną w sposób, o którym mowa w art. 19 ust. 2 pkt 1.

2. Powiat zapewnia osobie z niepełnosprawnością w siedzibie powiatu lub innych miejscach wyznaczonych przez powiat, dostęp do środków technicznych umożliwiających złożenie wniosku o przyznanie prawa do asystencji osobistej oraz zapewnia pomoc w złożeniu tego wniosku drogą elektroniczną w sposób, o którym mowa w art. 19 ust. 2 pkt 1.

3. Na pisemny albo ustny wniosek osoby z niepełnosprawnością, lub osoby, o której mowa w art. 17 ust. 1 lub 2, uzasadniony wykluczeniem cyfrowym lub wykluczeniem komunikacyjnym lub innymi przyczynami uniemożliwiającymi dotarcie osobie z niepełnosprawnością do miejsc, o których mowa w ust. 2, powiat zapewnia dostęp do środków technicznych umożliwiających złożenie wniosku o ustalenie prawa do asystencji osobistej oraz zapewnia pomoc w złożeniu wniosku drogą elektroniczną w sposób, o którym mowa w art. 19 ust. 2, w miejscu zamieszkania lub w miejscu pobytu osoby z niepełnosprawnością - niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia złożenia wniosku."

Aktualne brzmienie:

Art 83:

"2. Na pisemny albo ustny wniosek osoby z niepełnosprawnością, lub osoby, o której mowa w art. 17 ust. 1 lub 2, uzasadniony wykluczeniem cyfrowym lub wykluczeniem komunikacyjnym lub innymi przyczynami, powiat zapewnia – dostęp do środków technicznych umożliwiających złożenie wniosku o ustalenie prawa do asystencji osobistej oraz zapewnia pomoc w złożeniu tego wniosku drogą elektroniczną w sposób, o którym mowa w art. 19 ust. 2, osobie z niepełnosprawnością, w siedzibie powiatu lub innych miejscach wyznaczonych przez powiat lub, w miejscu zamieszkania lub w miejscu pobytu osoby z niepełnosprawnością – niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia złożenia wniosku."

31. Art. 89. Wdrożenie realnego mechanizmu skargowego dla OzN oraz asystentów, realizowanego w ramach Systemu zarządzania AOON

Koszty poprawki:

Poprawka **bezkosztowa**, z racji na to, że bez poprawki skargi i tak byłyby przekazywane do Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych jednakże ich waga mogłaby być umniejszana.

Uzasadnienie:

Każdy obywatel, w tym OzN i asystent ma prawo do wyrażenia niezadowolenia z realizacji usługi. Tym bardziej realizowanej ze środków publicznych i w celu podniesienia jakości życia grup defaworyzowanych oraz wpływania na niezależne życie obywateli jak również rozwój rynku pracy. Mechanizm skargowy pozwoli eliminować konflikty, gospodarować środkami publicznymi w sposób transparentny oraz ewakuować jakość usługi.

Brzmienie poprawki:

W art. 89 w ust. 1 po pkt 14 dodaje się pkt 15 w brzmieniu:

"rozpatruje w ciągu 30 dni skargi dotyczące asystencji osobistej, w szczególności zgłaszane przez użytkowników, osoby stale ich wspierające, asystentów osobistych, koordynatorów asystencji osobistej lub realizatorów"

Aktualne brzmienie:

Brak

32. Art. 104. Zapisanie obligatoryjnego charakteru ubezpieczenia chorobowego dla asystentów osobistych

Koszty poprawki:

Poprawka **bezkosztowa**. Obligatoryjność ubezpieczenia chorobowego nie zwiększa kosztów ustawy.

Uzasadnienie:

Niezbędne w zakresie zapewnienia podstawowego bezpieczeństwa pracy jako asystent osobisty oraz przeciwdziałanie ryzykom też. uśmiciowania pracy asystenta osobistego.

Brzmienie poprawki:

W art. 104 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„w art. 6 po ust. 4c dodaje się ust. 4d w brzmieniu:

„4d. Asystenci osobiści zatrudnieni na podstawie kontraktu, o którym mowa w art. 68 ustawy z dnia ... o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami, podlegają ubezpieczeniom emerytalnemu i

rentowym, chorobowemu oraz wypadkowemu na zasadach określonych dla osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę.”;”

33. Przywrócenie możliwości samozarządzania (budżetu osobistego)

Argumentacja publicystyczna:

Inne kraje europejskie to mają z powodzeniem od 10/20/30 lat.

W PL nawet rodzic może podpisać umowę z nianią.

Ale OzN z asystentem osobistym wybranym przez siebie-nie. To dyskryminacja i ableizm. Zakłada brak po stronie autorów dostrzeżenia potencjału OzN do zatrudnienia asystenta, co jest niedopuszczalne i niezgodne z KPON. Nawet jeśli OzN jest księgowym lub jej działalność obsługuje biuro księgowe.

Czysty ableizm rządzących.

Koszty poprawki:

Poprawka mająca **pozytywny wpływ na koszt** Ustawy, z racji, że **samozarządzanie jest bardziej efektywne** (miało według wersji ustawy rządowej z dnia 29 sierpnia niższy poziom kosztów obsługi) od strony wydatkowania środków niż inne formy zarządzania asystencją osobistą.

Uzasadnienie:

Samozarządzanie (budżet osobisty) jest fundamentalną częścią realizacji faktycznej, zgodnej z zobowiązaniami Polski wynikającymi z Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami, ustawowej asystencji osobistej. Kwestia ta została jednoznacznie określona m.in. w ramach Komentarza nr 5 (17) do Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami ([link do treści Komentarza w języku polskim](#)).

Ponadto - rozliczanie w tej formule generuje oszczędności dla budżetu państwa – użytkownicy samozarządzający asystencją osobistą otrzymują niższe środki na zarządzanie i obsługę księgowo-kadrową niż Realizatorzy. Przyjęcie poprawki jest zatem dodatkowo związane jest z pozytywnymi skutkami dla budżetu państwa, a zatem dla również dla polityki fiskalnej państwa.

Poprawka:

Poprawka została przygotowana jako poprawka do projektu poselskiego. Wymaga ona zmiany brzmienia szeregu artykułów, ale oprócz zmiany numeracji artykułów od ok art. 75 nie zmienia ono bardzo istotnie samego kształtu ustawy - są to w większości zmiany punktowe oraz dodanie dodatkowych ustępów/artykułów zgodnie z brzmieniem ustawy z 5 sierpnia 2025.

Pełne brzmienie poprawki dostępne u współtworzących pakiet poprawek.

Aktualne brzmienie:

Brak

34. Wdrożenie/doprecyzowanie odpowiedzialności użytkownika oraz asystenta osobistego za sytuację celowego niewłaściwego wykorzystania środków na realizację asystencji osobistej

Koszty poprawki:

Poprawka **bezkosztowa**, posiadająca w rzeczywistości pozytywny wpływ na całościowe wdrażanie ustawy, w tym całościowe koszty.

Uzasadnienie:

W środowisku OzN nie ma przyzwolenia nawet na marginalne sytuacje celowego niewłaściwego wykorzystania środków na realizację asystencji osobistej. Propozycje są odpowiedzialne.

99% osób korzystających z asystencji nigdy nie dopuściłaby się podobnych działań i wobec czego nie ma powodu się obawiać podobnych przepisów.

Środowisko OzN nie chce aby zupełnie marginalne, jednostkowe sytuacje (które statystycznie przy każdej formie wsparcia mogą się pojawić jako marginalny odsetek) rzucały cień na 99% uczciwych i sprawiedliwych osób - stąd wskazana propozycja która ma na celu odstraszenie osób nieuczciwych i doprecyzowanie odpowiedzialności.

Zapis istnieje w wielu podobnych aktach prawnych i powinien znaleźć się także w tej ustawie.

Aktualne brzmienie:

Brak

Załącznik

Rozszerzone uzasadnienie dla niezbędności wdrożenia poprawek wz. kosztów obsługi

Adekwatne obowiązki - nieadekwatne finansowanie obsługi asystencji

Podstawa Prawna i Zakres Analizy

Analiza oparta jest na Artykule 61 projektu ustawy, który szczegółowo określa 18 głównych kategorii obowiązków realizatora, oraz na Artykule 66, definiującym zadania koordynatora asystencji osobistej. Badanie koncentruje się wyłącznie na czasie pracy administracyjnej i koordynacyjnej, nie obejmując czasu samego świadczenia asystencji osobistej przez asystentów.

Realny Czas Pracy vs. Realia prawne

Poniżej przeanalizowano szczegółowo zakres obowiązków wynikających z ustawy i realny czas pracy jaki wynika z dotychczasowych praktyk realizacyjnych. Faktyczny czas potrzebny do obsługi to 12-37 godzin na uczestnika miesięcznie (w zależności od stopnia złożoności obsługi wynikającej m.in. z niepełnosprawności) co daje efektywną stawkę godzinową pomiędzy 4 a 13 zł brutto (ustawa zakłada koszt 216 zł na uczestnika). Minimalna stawka godzinowa w 2025 roku wynosi 30,50 brutto.

Porównanie obsługi administracyjnej świadczenia 800+ i asystencji osobistej (AOON)

Świadczenie 800+ - Czas pracy i obowiązki realizatora

Główne zadania realizatora (ZUS, urzędy gmin):

- Weryfikacja uprawnień (legalność pobytu, aktywność zawodowa rodzica/opiekuna)
- Sprawdzanie spełnienia kryterium dochodowego (minimum połowa najniższego wynagrodzenia krajowego)
- Monitorowanie realizacji obowiązku szkolnego dzieci
- Weryfikacja bieżąca na podstawie danych przekazywanych przez pracodawców, placówki edukacyjne, rejestry publiczne
- Obsługa wniosków elektronicznych, kontakt z beneficjentem
- Kontrole systematycznej obecności na zajęciach szkolnych przez współpracę ZUS z placówkami edukacyjnymi
- Regularne audyty i szybkie wykrywanie zmian sytuacji rodzin korzystających ze świadczenia

Charakter pracy:

- Administracja masowa: obsługa setek tysięcy wniosków miesięcznie przez wykwalifikowany, ale liczny personel
- Zdecydowana większość procesów zautomatyzowana - elektronicznie, przez profile w ZUS, API z bazą PESEL, dane o składkach itp.
- Zadania podzielone centralnie i lokalnie
- Praca polega głównie na przetwarzaniu danych, komunikacji systemowej, automatycznej weryfikacji i wsparciu telefonicznym/mailowym (call center)
- Obsługa beneficjenta nie wymaga indywidualnego, pogłębionego kontaktu, pomocy przy wypełnianiu dokumentów czy analizy złożonych przypadków
- Fizyczny kontakt z klientem tylko w wybranych sytuacjach (osoby wykluczone cyfrowo lub wymagające wsparcia specjalisty)
- Czas pracy na jednego beneficjenta:
- Szacuje się na kilka-kilkanaście minut miesięcznie (zależnie od automatyzacji)
- Pracownicy obsługują setki do tysięcy osób miesięcznie
- Standardowy czas obsługi pojedynczego wniosku to <15 minut (w tym kontakt, weryfikacja, decyzja)

- Asystencja osobista (AOON) - Czas pracy i obowiązki realizatora

Główne zadania realizatora:

- Praca administracyjna dla każdej osoby niepełnosprawnej objętej usługą
- Zawieranie kontraktu, przygotowanie dokumentacji, harmonogramowanie usługi, onboarding użytkownika
- Organizacja i prowadzenie rozliczeń wynagrodzeń, ZUS, podatków, ubezpieczeń OC
- Bieżące koordynowanie zespołu asystentów osobistych (często kilku na jednego użytkownika)
- Monitoring pracy, obsługa systemu teleinformatycznego, prowadzenie ewidencji godzin, urlopów, rozliczeń, wsparcia
- Zapewnienie szkoleń, koordynacja ewaluacji i wizytacji jakości, mediacje, organizacja zastępstw
- Indywidualna obsługa i kontakt minimum raz w miesiącu z każdym użytkownikiem
- Rozliczenia gości, kontroli wojewody, prowadzenie kontroli kompleksowych i doradczych

Charakter pracy:

- Obsługa zindywidualizowana i wymagająca pogłębionego kontaktu z użytkownikiem
- Praca administracyjna i koordynacyjna jest skoncentrowana na każdej osobie z osobna
- Dla trudniejszych przypadków wymagane są projekty indywidualne, prace zespołów specjalistów, dodatkowe czynności specjalistyczne (instruktaże pielęgnacyjne, medyczne)
- Część zadań nie nadaje się do pełnej automatyzacji - konieczna regularna interwencja pracownika realizatora
- Czas pracy na jednego beneficjenta:
- Realny miesięczny czas pracy to 12-37 godzin administracyjnych na użytkownika miesięcznie, przy złożonych przypadkach nawet więcej
- Do tego czas wdrożenia: 4-6 godzin na początku kontraktu
- Przy obsłudze zespołu asystentów: +8-12 godzin miesięcznie (przy złożonych przypadkach)

Tabela porównawcza

Kategoria	AOON (Asystencja Osobista)	Świadczenie 800+
Liczba godzin miesięcznie	12-37 h/użytkownika	0,25-1 h/beneficjenta
Charakter pracy	indywidualna, złożona, koordynacyjna	masowa, automatyzowana
Ilość zadań na beneficjenta	kilkanaście-kilkadziesiąt	1-2
Kontakt z beneficjentem	regularny, pogłębiony, osobisty	głównie elektroniczny, sporadyczny
Weryfikacja i kontrola	ciągła, szczegółowa	coroczna, automatyczna

Obsługa zespołu	wymagane przy wielu asystentach	nie dotyczy
Praca zespołowa	wymagana, wiele osób przy jednym	nie dotyczy
Finansowanie obsługi administracyjnej	realne koszty znacznie przewyższają budżet	finansowanie budżetowe wystarczające
Możliwość automatyzacji	ograniczona (specyfika przypadków)	bardzo wysoka (masowe dane)

Kluczowe różnice

- AOON wymaga wielokrotnie większego nakładu pracy administracyjno-koordynacyjnej na pojedynczego beneficjenta niż 800+ - ok. 40-100 razy więcej czasu miesięcznie na jedną osobę niż przy obsłudze wniosków 800+.
- 800+ to świadczenie masowe - automatyczne, uproszczone procesy, centralna baza danych, kontakt z urzędem głównie online lub telefoniczny.
- AOON to usługa dedykowana, indywidualna, mocno regulowana, wymagająca pełnej dokumentacji, rozliczeń, ewaluacji, bieżących interwencji i koordynacji.
- Zadania realizatora AOON są zdecydowanie bardziej złożone i zindywidualizowane, nieporównywalne z typową obsługą świadczeń masowych typu 800+.

Podsumowanie: Praca realizatora przy asystencji osobistej jest rzędu wielkości bardziej czasochłonna i wymagająca niż przy świadczeniu 800+ - nawet w najbardziej usprawnionym modelu 12-37 godzin miesięcznie vs. kilka minut miesięcznie na jednego beneficjenta. W efekcie, finansowanie administracji AOON jest dalece niewystarczające, podczas gdy obsługa 800+ w całości pokrywa koszty administracyjne.

Realny Czas Pracy - Wyliczenia Bazowe

Dla Standardowego Użytkownika

Bazowa analiza wszystkich obowiązków wymienionych w Art. 61 wykazała następujące nakłady czasowe na jednego użytkownika miesięcznie:

Obsługa administracyjna realizatora: 9,77 godzin miesięcznie

Obejmuje:

- Obsługę płacową, kadrową i rachunkową (2,0 h/mies)
- Prowadzenie ewidencji w systemie teleinformatycznym (1,0 h/mies)
- Monitoring i ewaluację jakości świadczenia asystencji (1,67 h/mies, w tym ewaluacja kwartalna)
- Monitorowanie pracy asystenta osobistego (1,0 h/mies)
- Zapewnienie ciągłości asystencji i organizację zastępstw (1,0 h/mies łącznie)
- Obsługę ZUS jako płatnik składek (0,5 h/mies)
- Wypłatę wynagrodzeń i regulowanie zobowiązań (0,5 h/mies łącznie)
- Organizację pracy, mediacji i szkoleń (1,1 h/mies łącznie)

Praca koordynatora asystencji: 2,65 godzin miesięcznie

Zgodnie z Art. 66, koordynator realizuje zadania:

- Współuczestnictwo w określaniu warunków kontraktu (0,5 h/mies)
- Zatwierdzanie raportów z asystencji (0,25 h/mies)
- Bieżący kontakt z użytkownikiem i asystentami - minimum raz w miesiącu (0,5 h/mies)
- Ewaluację świadczenia i sporządzanie protokołów (0,8 h/mies)
- Wsparcie w raportowaniu i obsłudze systemu (0,3 h/mies)
- Kierowanie na szkolenia i organizację mediacji (0,3 h/mies łącznie)

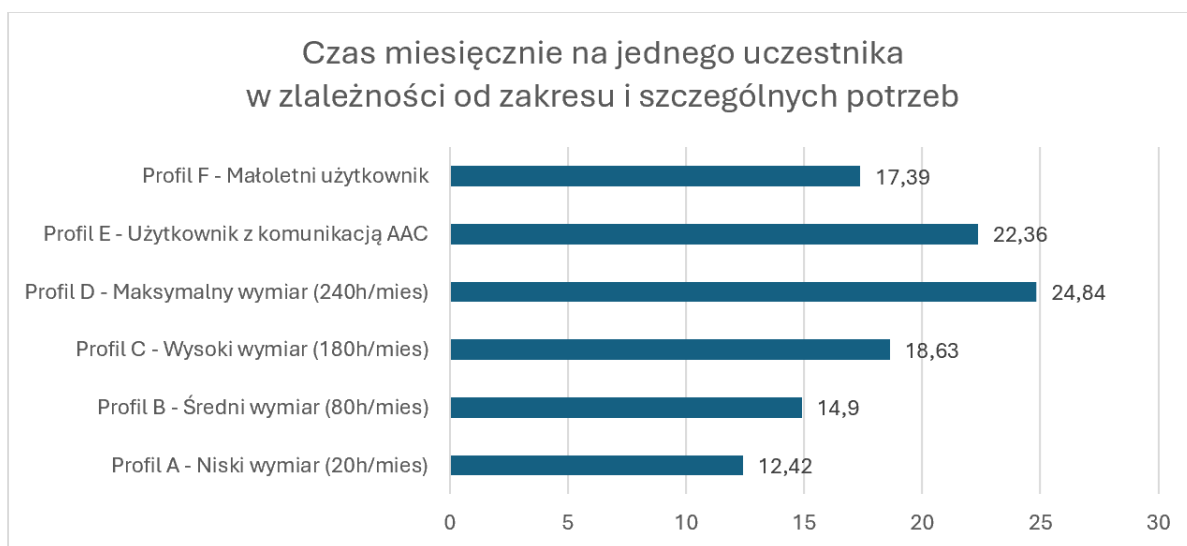
Łączny miesięczny czas pracy: 12,42 godzin na użytkownika

Czas Wdrożenia (Onboarding)

Na początku współpracy z nowym użytkownikiem realizator musi dodatkowo przeznaczyć:

- Przygotowanie i zawarcie kontraktu: 3,0 h
- Wsparcie w wyborze asystenta: 1,0 h

Razem czas początkowy: 4,0 godziny jednorazowo (pierwsze 1-2 miesiące)

Realny czas pracy realizatora na użytkownika w zależności od profilu i złożoności przypadku (w godzinach miesięcznie)

Różnice Czasowe dla Różnych Profilów Użytkowników

Analiza wykazała, że rzeczywisty czas pracy znacząco wzrasta w zależności od złożoności przypadku i wymiaru przyznanej asystencji. Zastosowano współczynniki złożoności uwzględniające:

Profil A - Niski wymiar (20 godzin asystencji miesięcznie)

- Czas pracy realizatora: 12,42 h/mies
- Standardowa obsługa, jeden asystent, brak komplikacji
- Współczynnik: 1,0 (bazowy)

Profil B - Średni wymiar (80 godzin asystencji miesięcznie)

- Czas pracy realizatora: 14,90 h/mies
- Może wymagać 2-3 asystentów, częstsze zastępstwa
- Współczynnik: 1,2

Profil C - Wysoki wymiar (180 godzin asystencji miesięcznie)

- Czas pracy realizatora: 18,63 h/mies
- Wymaga zespołu 3-5 asystentów, złożona koordynacja
- Współczynnik: 1,5

Profil D - Maksymalny wymiar (240 godzin asystencji miesięcznie)

- Czas pracy realizatora: 24,84 h/mies
- Niemal całodobowe wsparcie, zespół 5-7 asystentów

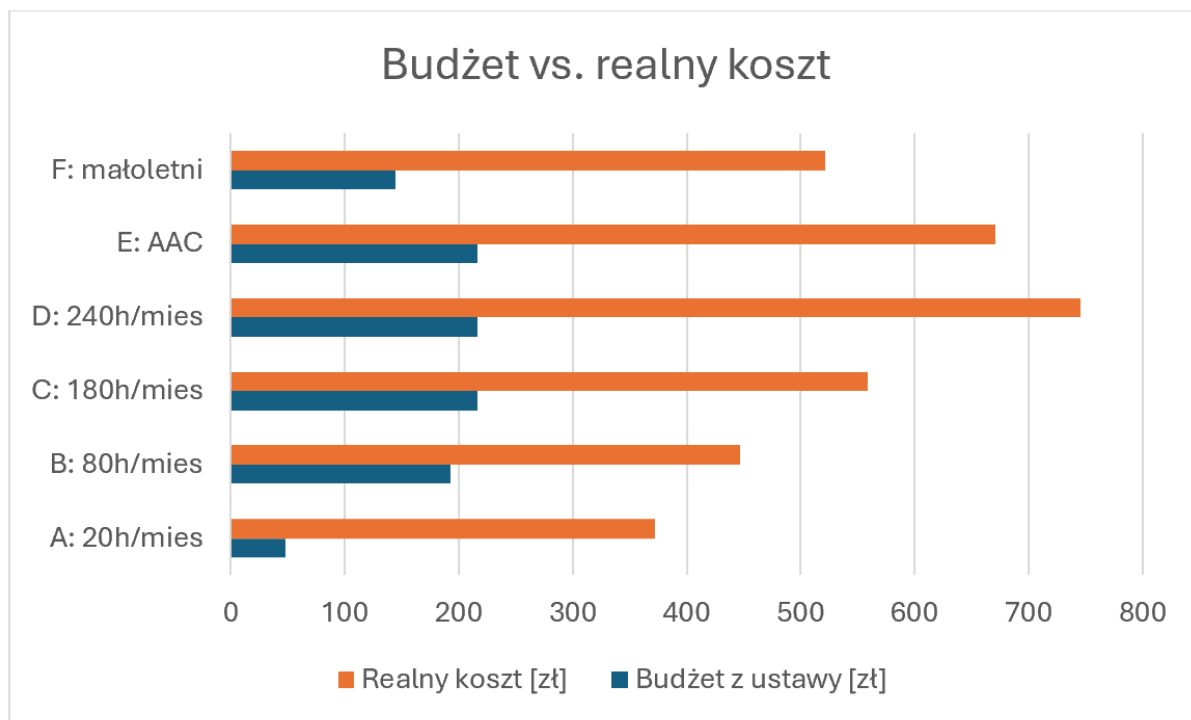
- Bardzo złożona koordynacja, często czynności specjalistyczne (Art. 43 ust. 3)
- Współczynnik: 2,0

Profil E - Użytkownik z komunikacją AAC

- Czas pracy realizatora: 22,36 h/mies (120 h asystencji)
- Alternatywna komunikacja wspomagająca
- Dodatkowy czas na dostosowanie form komunikacji i szkolenia specjalistyczne
- Współczynnik: 1,8

Profil F - Małoletni użytkownik (13-18 lat)

- Czas pracy realizatora: 17,39 h/mies (60 h asystencji)
- Współpraca z opiekunem prawnym, dodatkowe wymogi bezpieczeństwa
- Współczynnik: 1,4

Porównanie budżetu przewidzianego w ustawie (4% dotacji, max 216 zł) z rzeczywistym kosztem obsługi administracyjnej jednego użytkownika (zakładając stawkę 30 zł/h brutto)

Dodatkowe Czynniki Zwiększające Czas Pracy

Wieloosobowy Zespół Asystentów

Przy wyższych wymiarach godzinowych (powyżej 120 h/mies) konieczne jest zaangażowanie zespołu 3-7 asystentów. Każdy dodatkowy asystent generuje dodatkowy czas pracy:

- Przygotowanie i zawarcie oddzielnego kontraktu
- Osobne rozliczenia płacowe i ZUS
- Indywidualna koordynacja i monitoring

Szacunek: +2 h/mies na każdego dodatkowego asystenta

Dla zespołu 5 asystentów: dodatkowe 8 h/mies

Czynności Specjalistyczne (Art. 43 ust. 3)

Ustawa przewiduje 13 rodzajów czynności wymagających instruktazu specjalistycznego, m.in.:

- Pomiar parametrów zdrowotnych
- Podawanie leków różnymi drogami
- Obsługa sprzętu medycznego (koncentratory tlenu, respiratory, pompy insulinowe)

- Cewnikowanie, opatrywanie ran, wymiana worków stomijnych

Szacunek:

- Początkowa organizacja instruktażu: +2 h jednorazowo
- Monitoring wykonywania czynności: +0,5 h/mies

Zastępstwa za Asystentów (Art. 61 pkt 15)

Realizator ma obowiązek zapewnić zastępstwo w przypadku:

- Urlopów asystentów
- Zwolnień lekarskich
- Innych okoliczności uniemożliwiających świadczenie

Proces obejmuje znalezienie zastępcy, organizację zastępstwa i briefing.

Szacunek: 1-2 h na każde zastępstwo (średnio 1-2 razy w roku na asystenta)

Mediacje (Art. 61 pkt 12)

W przypadku konfliktów między użytkownikiem a asystentem realizator organizuje mediację.

Szacunek: 2-4 h na mediację (jeśli wystąpi)

Wypadki i Incydenty (Art. 61 pkt 18)

Obowiązek monitorowania i rejestracji wypadków związanych ze świadczeniem asystencji.

Szacunek: 1-3 h na incydent (dokumentacja, analiza, działania naprawcze)]

Kontrole Kompleksowe (Art. 92-94)

Realizator podlega kontrolom wojewody i powiatu:

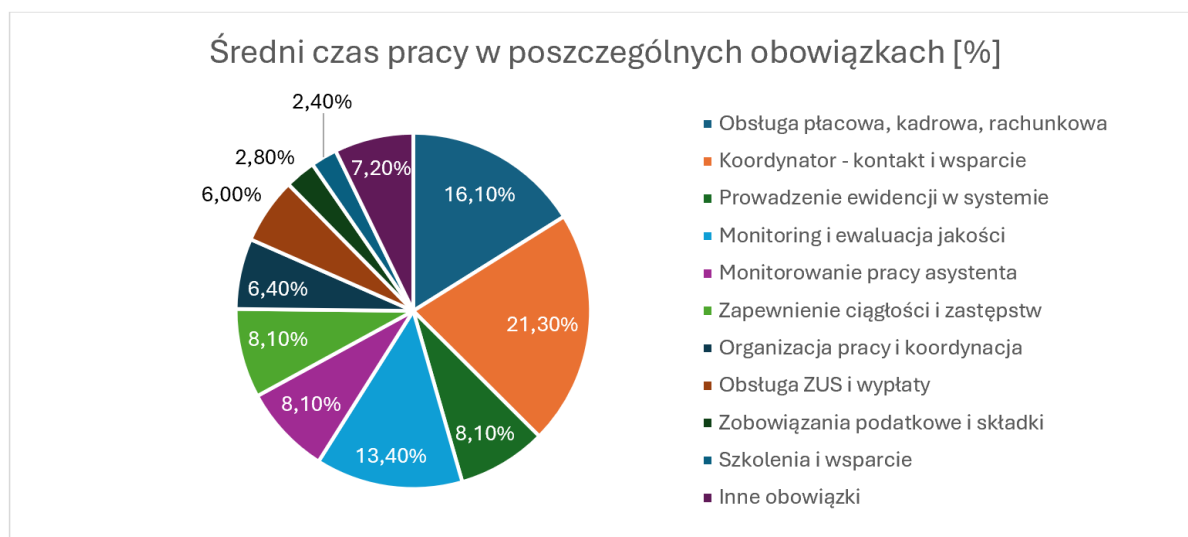
- Przygotowanie dokumentacji
- Udział w kontroli
- Przygotowanie wyjaśnień i odpowiedzi na zastrzeżenia

Szacunek: 4-8 h na kontrolę (sporadycznie)

Użytkownicy z Wykluczeniem Komunikacyjnym

Dla osób z potrzebami alternatywnej komunikacji (polski język migowy, komunikacja wspomagająca) czas wszystkich czynności wydłuża się.

Szacunek: +20-30% czasu na wszystkie czynności

Rozbicie miesięcznego czasu pracy realizatora według kategorii obowiązków wynikających z Art. 61 ustawy (standardowy użytkownik, 12.4 godz/mies)

Analiza Finansowania

Budżet Przewidziany w Ustawie (Art. 82 ust. 3)

Zgodnie z projektem ustawy, koszty obsługi zadania zleconego wynoszą 4% przekazanej dotacji na asystencję osobistą, nie więcej niż 216 zł na użytkownika miesięcznie.

Dla różnych wymiarów godzinowych asystencji (przy stawce bazowej 49 zł brutto):

Wymiar asystencji	Dotacja na asystenta (z narzutami)	Budżet na obsługę (4%, max 216 zł)
20 h/mies	1 205 zł	48,22 zł
80 h/mies	4 822 zł	192,86 zł
120 h/mies	7 232 zł	216,00 zł
180 h/mies	10 849 zł	216,00 zł
240 h/mies	14 465 zł	216,00 zł

Realny Koszt Obsługi

Przy założeniu stawki 30 zł/h brutto dla pracowników realizatora (specjaliści ds. kadr i płac, księgowi, koordynatorzy):

Profil A (20h, 12,42 h pracy):

- Budżet: 48,22 zł
- Realny koszt: 372,60 zł
- Niedobór: 324,38 zł/mies (87% niedoboru)

Profil B (80h, 14,90 h pracy):

- Budżet: 192,86 zł
- Realny koszt: 447,00 zł
- Niedobór: 254,14 zł/mies (57% niedoboru)

Profil C (180h, 18,63 h pracy):

- Budżet: 216,00 zł
- Realny koszt: 558,90 zł
- Niedobór: 342,90 zł/mies (61% niedoboru)

Profil D (240h, 24,84 h pracy):

- Budżet: 216,00 zł
- Realny koszt: 745,20 zł
- Niedobór: 529,20 zł/mies (71% niedoboru)

Profil E (AAC, 22,36 h pracy):

- Budżet: 216,00 zł
- Realny koszt: 670,80 zł
- Niedobór: 454,80 zł/mies (68% niedoboru)

Profil F (małoletni, 17,39 h pracy):

- Budżet: 144,65 zł
- Realny koszt: 521,70 zł
- Niedobór: 377,05 zł/mies (72% niedoboru)

Efektywne Stawki Godzinowe

Budżet ustawowy przekłada się na następujące efektywne stawki za pracę administracyjną:

- Profil A (20h): 3,88 zł/h brutto (2,76 zł/h netto)
- Profil B (80h): 12,94 zł/h brutto (9,19 zł/h netto)

- Profil C (180h): 11,59 zł/h brutto (8,23 zł/h netto)
- Profil D (240h): 8,70 zł/h brutto (6,17 zł/h netto)
- Profil E (AAC): 9,66 zł/h brutto (6,86 zł/h netto)
- Profil F (małoletni): 8,32 zł/h brutto (5,91 zł/h netto)

Dla porównania, minimalne wynagrodzenie w Polsce w 2025 roku wynosi około 22 zł/h brutto.

Struktura Organizacyjna Realizatora

Na podstawie obowiązków z Art. 61, realizator musi zatrudniać następującą kadrę:

Kadra Administracyjna (na każdego użytkownika)

- Specjalista ds. kadr i płac: ~2,5 h/mies/użytkownika
- Przygotowanie list płac, dokumentacja kadrowa, ewidencja czasu pracy
- Księgowy/księgowa: ~2 h/mies/użytkownika
- Rozliczenia podatkowe, rachunkowość, rozliczenia ze składkami
- Administrator systemu teleinformatycznego: ~1 h/mies/użytkownika
- Prowadzenie ewidencji w systemie (Art. 6 ust. 1 pkt 1), obsługa profili
- Specjalista ds. rekrutacji asystentów: ~0,5 h/mies/użytkownika
- Wsparcie w wyborze asystenta, przedstawianie kandydatów

Kadra Koordynacyjna

Koordinator asystencji: ~2,7 h/mies/użytkownika (max 60 użytkowników na koordynatora)

- Bieżący kontakt z użytkownikiem i asystentami (Art. 61 pkt 11c)
- Ewaluacja świadczenia asystencji
- Zatwierdzanie raportów
- Wsparcie w raportowaniu i obsłudze systemu
- Manager/kierownik: proporcjonalnie do liczby koordynatorów
- Nadzór nad koordynatorami, kontrola jakości

Kadra Wspierająca (w razie potrzeby)

- Specjalista ds. szkoleń
- Prawnik/doradca prawny
- Mediator

Kluczowe Ustalenia

1. Realny czas pracy na jednego użytkownika wynosi od 12,4 do 36,8 godzin miesięcznie (w zależności od profilu i złożoności przypadku), nie licząc czasu samego świadczenia asystencji.
2. To czas obsługi administracyjno-koordynacyjnej, obejmujący:
 - a. Obsługę płacową, kadrową i rachunkową
 - b. Koordynację pracy asystentów
 - c. Prowadzenie ewidencji w systemie
 - d. Monitoring i ewaluację jakości
 - e. Zapewnienie ciągłości usługi
3. Budżet 4% dotacji (max 216 zł/mies) jest głęboko niewystarczający do pokrycia realnych kosztów obsługi. Niedobór wynosi od 156 do 888 zł/mies na użytkownika (od 57% do 87% realnego kosztu).
4. Czas pracy wzrasta proporcjonalnie do złożoności przypadku:
 - Standardowy użytkownik (20-80h asystencji): 12-15 h/mies obsługi
 - Złożony przypadek (180-240h asystencji): 19-25 h/mies obsługi
 - Bardzo złożony przypadek (zespół asystentów, czynności specjalistyczne): 27-37 h/mies obsługi

Implikacje dla Realizatorów

Finansowe:

- Realizatorzy będą ponosić znaczące straty na każdym użytkowniku
- Konieczność pozyskania dodatkowych źródeł finansowania
- Możliwa niewypłacalność mniejszych realizatorów
- Bariera wejścia dla nowych organizacji chcących zostać realizatorami

Organizacyjne:

- Konieczność zatrudnienia profesjonalnej kadry administracyjnej
- Wysokie koszty stałe niezależne od liczby użytkowników
- Efekt skali - duzi realizatorzy będą w lepszej sytuacji niż mali
- Presja na automatyzację procesów administracyjnych

Jakościowe:

- Ryzyko obniżenia jakości obsługi przy niewystarczającym finansowaniu
- Możliwe skrócenie czasu poświęcanego na poszczególne czynności
- Ograniczenie dostępności usługi dla najtrudniejszych przypadków
- Pokusa omijania niektórych obowiązków ustawowych

Rekomendacje

1. Rewizja budżetu na obsługę administracyjną - zwiększenie z 4% do co najmniej 9% dotacji + osobnych środków na merytoryczną koordynację asystencji osobistej
2. Zróżnicowanie finansowania w zależności od profilu użytkownika i złożoności przypadku (współczynniki 1,0 - 2,0).